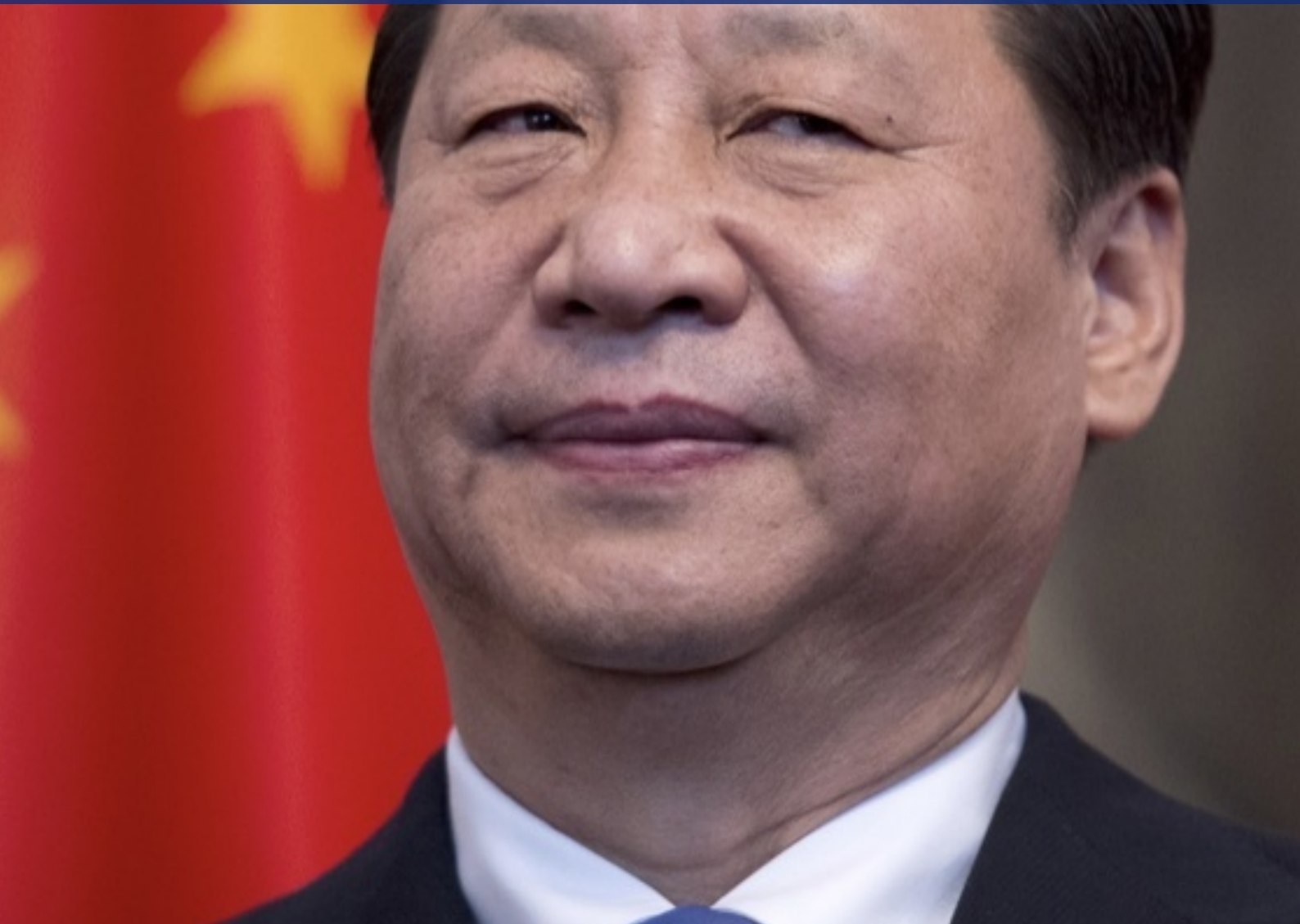
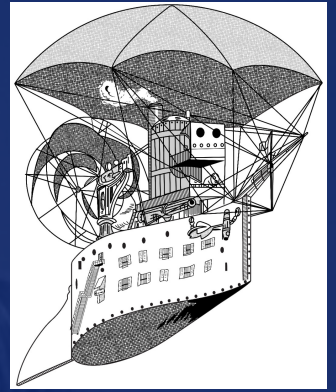

Megatrends

Kinas renæssance

– den kinesiske drøm om at være stormagt igen.

Lars Bangert Struwe

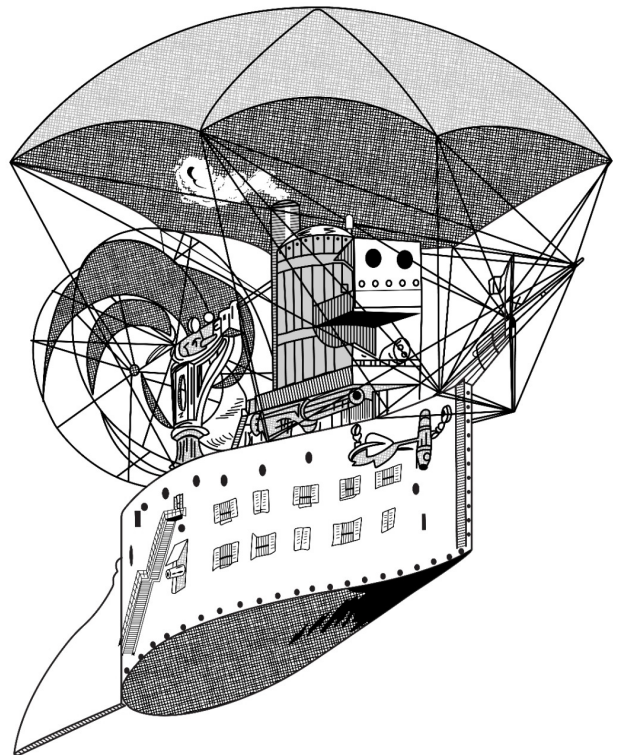

"Kinas renæssance - den kinesiske drøm at være stormagt igen."

Denne publikation er en del af Atlantsammenslutningens arbejde med Megatrends. Vi ser udviklingen i Kina som en megatrend. Det vil sige en stor social, økonomisk, politisk, miljømæssig eller teknologisk forandring, der har en lang implikation og som muligvis dannes over lang tid.

Den kinesiske drøm om at udvikle sig til en stormagt er en megatrend, der vil påvirke en bred vifte af aktiviteter, processer og opfattelser både nationalt og internationalt over lang tid. Det er således med til at forme -og kan bruges til at beskrive de underliggende kræfter, der driver udviklingen.

Hvis ikke man analyserer megatrends, så ender man med bare at fremskrive fremtiden. Vores megatrendslogo er et "bombefly", som en tegner så sig det i 1880'erne. Tegningen er en fremskrivning - i stedet for en analyse. Vi vil med være megatrends rapporter og konferencer søge at analysere og ikke blot fremskrive.

Copyright Lars Bangert Struwe /
Atlantsammenslutningen 2021

1.udgave, 1. oplag, 2021

ISBN:978-87-87008-99-0

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner eller virksomheder, der har indgået aftale med Copydan og kun inden for de rammer, der er nævnt i aftalen.

Den kinesiske drøm om at være stormagt

Det kommunistiske partis styrer Kina og dets erhvervsliv

- Der er en jern trekant imellem parti, erhvervsliv og stat, hvor partiet kontrollerer erhvervslivet
- Partiets største succes er bekæmpelsen af ekstrem fattigdom og skabelsen af rimelig velstand.
- Centralt er bibeholdelse af magten. Kommunistpartiet anser Kina for demokratisk, og der sker ingen vestlig demokratisk udvikling.

Kinas drøm: Kinas renæssance som stormagt i 2049

- Den kinesiske drøm er en renæssance af Kina som stormagt senest i 2049.
- Kina vil fremme egen verdensorden og egne begreber.
- *Tianxia* "Alt under Himlen" er den kinesiske verdensorden, hvor den kinesiske civilisation er centrum i verden.

Planer til at nå målet: *Made in China 2025* og *Silkevejen*

- *Made in China 2025* er vejen til kinesisk uafhængighed af fremmed teknologi og industri.
- Den nye Silkevej - Belt and Road Initiative - skal skabe den nødvendige infrastruktur og afhængighed i udlandet.
- De to 100-årsjubilæer i 2021 og 2049 iscenesætter den kinesiske drøm.

Kina som stormagt kan give problemer eksternt og internt

- Kina ser sig som den førende civilisation i verden, og udfordrer Vesten.
- Klima, sikkerhedspolitik og erhvervspolitik bliver kamppladsen imellem Kina og Vesten.
- Internt i Kina kræver det meget store økonomiske og politiske reformer at blive en stormagt. Ligesom den snart meget gamle befolkning vil blive et problem for Kina.

Indholdsfortegnelse

1. Forside
2. Indledning
3. Kina, den kinesiske civilisation og det kommunistiske parti i dag
4. Det kommunistiske partis rolle
5. Jerntrekanten – den stærke kobling mellem parti, erhvervsliv og stat
6. Kommunistpartiets største succes – bekæmpelse af ekstrem fattigdom
7. Bibeholdelse af magten – ingen demokratisk udvikling
8. Kommunistpartiet og hemmeligholdelse
9. Kinas mål: Kinas renæssance og den kinesiske drøm
10. Den kinesiske drøm formuleret af Xi Jinping
11. Tianxia "Alt under Himlen" – den kinesiske verdensorden
12. Planer og markeringer
13. Made in China 2025 og dobbelt cirkulation (dual circulation) – vejen til kinesisk uafhængighed
14. Den nye Silkevej – Belt and Road Initiative
15. Stormagt i 2049 – realiseringen af drømmen
16. Kinesisk imperialisme
17. Den militære begrænsning
18. De økonomiske og demografiske udfordringer
19. Det kommunistiske partis udfordringer
20. Konklusion
21. Noter
22. Litteratur
23. Illustrationer
24. Forfatteren

Indledning

Præsident og generalsekretær Xi Jinping har lanceret den kinesiske drøm, og sat en række mål for Kina i de næste 30 år. Hovedmålet er, at Kina vil være en ledende – om ikke den ledende – magt i 2049. Der skal ske en kinesisk renæssance.

Kina er både nyt og gammelt. En vildtvoksende tech-industri og fantastisk forskning i robotter og kunstig intelligens sker samtidigt med, at Kina refererer tilbage til 2.500 år gamle filosoffer.

Kina har igennem de sidste 30 år udviklet sig til at være en markant spiller i international økonomi og over de seneste år til en aktør, der gerne vil markere sig som en stormagt i international politik. Kina fokuserer på verden, og verden på Kina. Både USA og EU betegner nu Kina som en strategisk rival.

Kina vil være en stormagt i 2049. Man må frygte, at Kina vil indføre en kinesisk verdensorden, der ikke deler værdier med Vesten. Midlerne er en blanding af økonomi og militærmagt, og man afsætter alle fornødne ressourcer. Metoderne er en række delmål, hvor man opnår at være førende via teknologiske satsninger, via en internationalisering og ageren i verden. På sigt betyder det dalende kinesisk interesse for samhandel – hvis man når delmålene – og en kinesisk præget verden med kinesiske normer.

Denne rapport bygger bl.a. på læsning af taler og dokumenter fra det kinesiske kommunistiske parti, officielle kinesiske myndigheder og særligt generalsekretær Xi Jinpings taler.

Udenrigsminister Jeppe Kofod har udtalt, at ”Helt grundlæggende er det vigtigste for mig at slå fast, at fortidens Kina-politik på mange måder var naiv.”^[1]

Indledning

Jeppe Kofods udtalelse repræsenterer den forandring, som vi har set i forholdet til Kina i løbet af de seneste år. Synet på Kina byggede på et næsten euforisk fokus på Kinas økonomiske vækst som potentiel samhandelspartner og på en opfyldelse af målet om afskaffelse af ulande og fattigdom.

Igennem de seneste 30 år har der været et stort fokus på samhandel og på erhvervsudvikling i forhold til Kina. Derfor har der været en relativ positiv fortælling om Kina og de muligheder, Kina giver. Imidlertid har denne tilgang repræsenteret et vist tunnelsyn eller glæde ved Kinas tilsyneladende engagement i den liberale verdensorden, idet man her har set bort fra det samlede billede og kun set på økonomisk vækst og ikke, hvad Kina vil politisk. Det er en fejl, da økonomi og politik ikke kan adskilles i Kina - eller i resten af verden.

Denne rapport har fokus på, hvad Kinas kommunistiske parti er, og hvad det på længere sigt vil opnå politisk, hvad den kinesiske drøm er. Det har betydet, at den økonomiske og erhvervspositive litteratur er kommet i baggrunden, og derved opstår der en noget mørkere og mere kritisk læsning, end man typisk tidligere har set - forhåbentlig uden at ende i den meget dystopiske amerikanske litteratur, hvor en krig mellem USA og Kina fremstår som uundgåelig.[2]

Lars Bangert Struwe

Generalsekretær, ph.d.

Kina, den kinesiske civilisation og det kommunistiske parti i dag

Rammen for Kina i dag er det kommunistiske parti. Det tog magten i 1949 efter en blodig borgerkrig. Rammen for Kina er imidlertid også en tanke om Kina - og ikke mindst, at Kina anser sig selv for at være en civilisation. [3] Det betyder, at man trækker på en årtusinder lang forståelse af Kina, og at man i dag, efter under Kulturrevolutionen (1966-1976) at have afskrevet en række af de klassiske tænkere som f.eks. Konfucius, nu igen trækker på dem.[4]

Kina er ikke en nationalstat, men en Han-kinesisk civilisation.[5] Denne civilisation er samtidig nationalistisk, og det kommunistiske parti fremmer nationalismen.[6] Den Han-kinesiske nationalisme afspejler sig i Kinas udenrigspolitik.[7] Denne civilisation styres af Kinas kommunistiske parti. I Kinas tilfælde er der et sammenfald mellem stat og civilisation.[8]

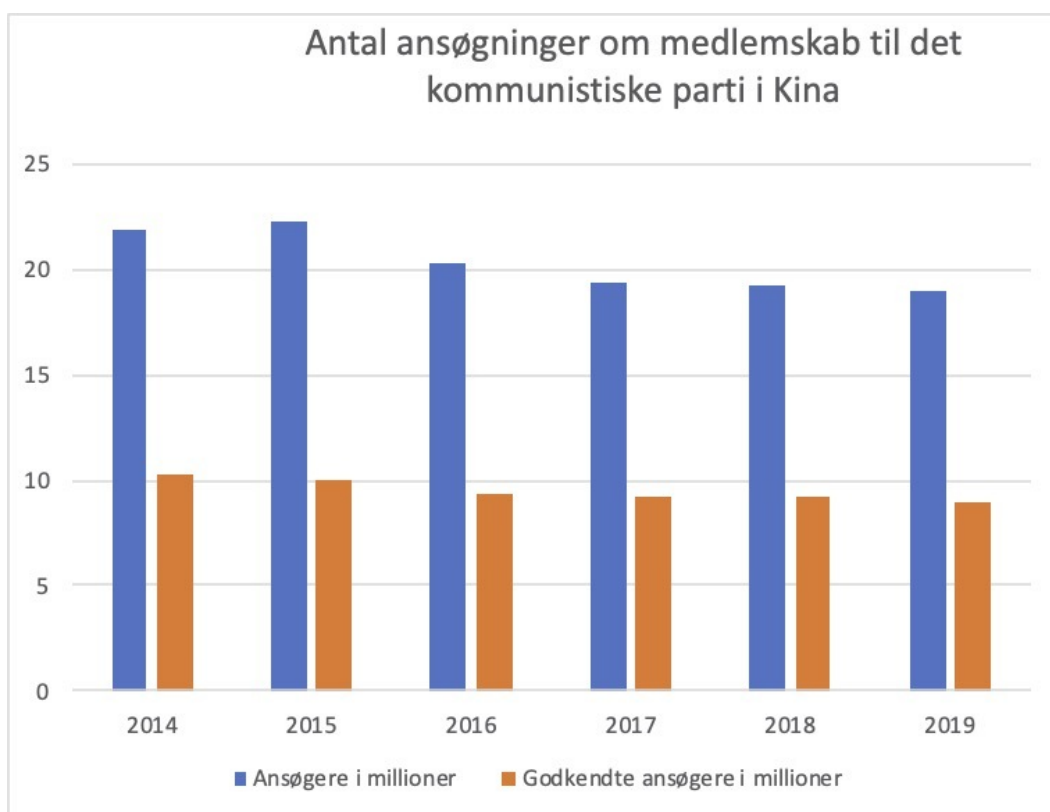
Det kommunistiske partis selvforståelse ses f.eks. hos Erick Tsang Kwok-wai, der er ansvarlig for forfatningsforhold i Hong Kong. Han citeres for dette: *"At elske landet betyder at elske det kinesiske socialistiske system, der ledes af det kinesiske kommunistparti"*. [9] Her ses koblingen mellem parti, nation og socialisme meget klart.

Det kommunistiske partis rolle

Kinas kommunistiske parti betegner sig selv som fortroppen for den kinesiske arbejderklasse, det kinesiske folk og den kinesiske nation – i denne rækkefølge. Det er ledelsens opgave at fremme ”socialisme med kinesiske karakteristika”, og repræsentere Kinas avancerede kultur. I partiprogrammet fra 2017 understreges det, at partiets højeste ideal og endelige mål er realiseringen af kommunismen.[10]

Ikke alle i Kina er medlemmer af kommunistpartiet. Der er helt særlige krav for medlemskab, og en del bureaukrater eller erhvervsfolk er ikke medlemmer af partiet. Partiet af består af cirka 90 mio. medlemmer.[11] Xi Jinping kunne f.eks. ikke opnå medlemskab med det samme, men måtte søge syv gange, inden han blev medlem af ungdomsafdelingen. Først i 1974 blev han medlem af det kommunistiske parti. Forsinkelsen skyldtes, at hans far under Kulturrevolution blev anset for at være en fjende af det kommunistiske parti.

Statistik om Kinas kommunistiske parti – baseret på officielle tal gengivet af partiet og behandlet af MERIC.

I dag kan der være mange forskellige årsager til, at man ikke kan blive medlem af partiet, men generelt skal man igennem en vurderingsproces, som de fleste ikke består. Man bliver vurderet på ens uddannelse, politiske pålidelighed, anbefalinger fra undervisere eller celle på arbejdspladsen, og så ser man på, hvad den enkelte kan bidrage med. Det hele er opbygget på en lang udvalgsproces og på en række kurser, opgaver og interviews.[12] I 2013 ansøgte således 21 millioner kinesere om medlemskab, men de færreste kom igennem nåleøjet.[13]

Der er blevet skabt en kinesisk elite i form af topkadrerne i det kommunistiske parti – et "rødt aristokrati" internt i det kommunistiske parti. Disse bliver ofte ikke begrænset i deres ageren.[14] Det røde aristokrati kan for en dels vedkommende føre deres rødder tilbage til personer, der har siddet i politbureauet. En betydelig del af efterkommerne af de otte udødelige/ældre (en gruppe på otte ældre medlemmer af partiet, der i 1980'erne og 1990'erne havde en fremtrædende post) er blevet multimillionære. På baggrund af guanxi (netværk) sørger f.eks. internationale banker for at ansætte personer med familiebånd til denne gruppe. Disse omtales som prinser/ prinsesser.[15] Man kunne også tale om klaner i det kommunistiske parti.[16]

Der sker en vis "black box manipulation" (på kinesisk *kanxiang caozuo*), hvor man i partitoppen forhandler beslutninger i en kompleks og ofte uigennemskuelig proces. Dette er et, hvad kineseren kalder, kollektivt lederskab, der principielt er grundstenen i det kommunistiske Kina, men som lige nu er under pres fra Xi Jinpings centralisering af magten omkring ham. Man ser en personlighedskult, som ikke har været set siden formand Mao.

Formand Mao (1893-1976) var leder af Kinas kommunistiske parti, og førte et fra undergrundskamp frem til sejr, og blev leder af den nye folkerepublik.

Kina anser sig selv for at være demokratisk, og udtaler sig ofte om, at man vil fremme demokrati. Senest har Xi Jinping sagt dette i sin tale til verdens ledere i Davos i januar 2021.[18] I den kinesiske forfatning understreger man i artikel 3, at man har demokratisk centralisme.[19] Det betyder reelt set, at topledelsen tager beslutningerne, og partiapparatet gennemfører dem.

En væsentlig del af den kinesiske befolkning mener tilsyneladende, at Kina i stigende grad er demokratisk, og er optimistiske for, at en højere grad af demokrati er ved at indfinde sig.[20] En række tilbagevendende spørgeskemaundersøgelser viser, at kineserne mener, at Kina i stigende grad er demokratisk, og 60 % mente i 2014, at Kina er "highly democratic".[21]

Der er ret langt fra disse målinger og udtalelser og så til undertvingelsen af de demokratisk valgte parlamentsmedlemmer i Hong Kong eller for den sags skyld de lejre, som uighurerne sættes i, men for at forstå den kinesiske politiske ledelses selvforståelse må man have denne demokratiform på kinesisk i sit baghoved. Brugen af ordet demokrati kan anvendes til at kræve, at Kina får en anden position i verden, som beskrevet af f.eks. Bertel Heurlin. [22]

Jerntrekanten – den stærke kobling mellem parti, erhvervsliv og stat

I Kina er der en jerntrækant mellem det kommunistiske parti, stat og erhvervsliv, hvor man samarbejder, og partifunktionærer og medlemmer cirkulerer mellem de tre enheder.[23] Det er en udvikling, der blev igangsat i 1980'erne, og som accelerer i disse år. Særligt har Kina siden 2012 gennemgået en forandring, hvor igen politik er kommet foran bureaukrati og teknokrati.[24] Xi Jinping er simpelthen langt mere politisk end de ledere, han har afløst.

Kommunistpartiet har siden finanskrisen i 2008 igen søgt at få indflydelse på det private erhvervsliv, og skaber igen partiorganisationer/enheder i de forskellige virksomheder. I årene lige efter finanskrisen var partiet ikke så skarp på, hvad man skulle bruge disse enheder i virksomhederne til, og at de kunne udvikle sig til enheder, der var loyale overfor ejerne og ikke partiet.[25] I højere og højere grad har dette udviklet sig til et gensidigt forhold.[26]

I de senere år synes det som om, at vægten falder mere og mere ud til partiets fordel.[27] En proces, der blev igangsat under den nuværende leder Xi Jinping.[28] I 2017 regnede man med, at der var partiorganisationer i 70 procent af alle privatejede virksomheder.[29]

Jack Ma Yun er en ledende kinesisk forretningsmand. I 2020 kritiserede han Kinas Kommunistiske Parti, og forsvandt derefter i et par måneder. Kritik er reelt set ikke tilladt for erhvervsfolk, der er tæt vævet ind i forbindelser med Partiet.

De statsligt ejede selskaber er på ingen måde forsvundet. Man kan spørge sig selv, om der rent faktisk findes andet end statskontrollerede virksomheder i Kina.[30] I september 2020 strammede centralkomiteen kontrollen – eller ønsket om kontrol – med virksomheder endnu mere. Denne kontrol skal sikre, at virksomhederne i højere grad end hidtil bidrager til at Kina, og at kommunistpartiet når sine strategiske mål.[31]

Formand Mao advarede om bureaukratiet, og søgte i perioder at adskille stat og parti. Mao havde en vis skepsis for eller had til den styrende klasse og dens privilegier.[32] Dette påvirkede hans syn på bureaukratiet, men under Xi Jinpings ledelse er der sket bevægelse hen mod et endnu større overlap mellem parti og stat.[33]

Et problem for Kina og for partiet er det høje niveau af korrupsion. Igennem de seneste år er op imod 2,5 mio. af medlemmerne af det kommunistiske parti blevet undersøgt for korrupsion, og henved 1,5 millioner er blevet straffet. I 2019 blev en halv million af partiet straffet for korrupsion.[34] Der er korrupsion på alle niveauer i parti, stat, militær og samfund.[35] Man bør samtidig nok også huske, at anklager om korrupsion kan bruges magtpolitisk i det kinesiske styre, ligesom det er blevet det i f.eks. Danmark under enevælden.

Dette skyldes muligvis eller bør nok forstås i en ramme af *Guanxi*. En lang række af relationer i Kina sker i form af *Guanxi*, der er gensidige netværk.[36] I forhold til europæisk målestok så er vi inde i langt stærkere netværk end dem, som moderne managementlitteratur er fyldt med.

Guanxi er et langt stærkere bindemiddel i det kinesiske samfund. Indenfor det kommunistiske parti har man begrebet *mishu*, der er en slags mentor/protege-forhold.[37] Her opbygges et i kommunistpartiet internt netværk og afhængighedsforhold. Det betyder i praksis, at ikke kun Xi Jinping har fået magt ved at blive generalsekretær og præsident, men også hans *mishu* skal man holde øje med. Det giver basis for en meget centraliseret og autoritær stat.

Kommunistpartiets største succes – bekæmpelse af ekstrem fattigdom

For at forstå kommunistpartiets position og Kina i dag må man erkende, at Kina har udviklet sig ikke bare til "Verdens fabrik", men har bekæmpet fattigdom i en næsten uset grad.

I Kina har man fra 1990 til 2018 flyttet 748,5 millioner kinesere ud af ekstrem fattigdom. Derved er Kinas fattigdomsrate ændret fra 66,3% til kun 0,3%.[40]

Wang Fuman er en fattig kinesisk dreng, der ikke havde råd til ordentligt tøj eller hue midt om vinteren. Han kom i 2018 til at symbolisere den fattigdom, der fortsat er i Kina.

Tallene bygger på officielle kinesiske statistikker, og der må derfor tages forbehold.[41] Man har i februar 2021 fejret, at ekstrem fattigdom ikke længere findes i Kina.[42] Selv hvis tallene ikke er helt korrekte – og der er rent faktisk fortsat fattigdom i Kina – så betyder dette, at store dele af den voksne befolkning over 35 år i deres levetid har oplevet markante positive forandringer, som skyldes kommunistpartiets regeringsstyrelse.

Bibeholdelse af magten – ingen demokratisk udvikling

Det kommunistiske parti sidder i dag stærkt på magten. Man kunne ellers forestille sig, at den heftige modernisering, Kina har gennemgået, hvor intet ser ud, som for 40 år siden, ville have udfordret det kommunistiske parti. Der er fremvokset en middelklasse på få årtier på op mod 400 mio. mennesker, og man kunne forestille sig, at den ville stille krav om indflydelse. I hvert fald forestillede mange i Vesten sig efter 1989, at den økonomiske vækst ville gå hånd i hånd med demokrati og pluralisme i Kina.[43] Der er ikke nogen demokratisk bevægelse af betydning i Kina i dag.[44] Det sker tilsyneladende ikke, og efter alt at dømme er det lykkedes for det kinesiske kommunistparti at opnå en høj grad af såvel intern legitimitet som popularitet.[45]

At Kina skulle udvikle sig til et demokrati, er en meget vestlig tilgang til verden. For at kunne forstå udviklingen i Asien må man indse, at ikke alle anser demokrati – eller den vestlige form for demokrati – for den bedste styreform for stater.[46]

Samtidigt har det kommunistiske parti og den kinesiske stat har ikke siden 1989 været så repressivt, som det er i dag.[47] Man frygter ganske sikkert en gentagelse af Sovjetunionens fald, og dette må for alt i verden undgås. Xi Jinping, må ikke blive en ny Mikhail Gorbatsjov, der med sine reformer endte med at opløse det kommunistiske Sovjetunionen.[48] Såvel Sovjetunionens sammenbrud i 1991, som demonstrationerne på Den himmelske Fredsplads i 1989 trækker den dag i dag traumatiske spor i Kina.

Den sovjetiske leder Mikhail Gorbatsjov og den amerikanske præsident Ronald Reagan underskriver INF-traktaten om kontrol med mellemdistanceraketter. Gorbatsjov blev senere et symbol i Kina for, hvordan at kommunismen kan risikere at bryde sammen

En af de største bekymringer for det kommunistiske parti er social uro.[49] Det anslås, at der er mindst 180.000 tilfælde af uro om året. I Kina har man en tusindårig tradition for kontrol med befolkningen. Human Rights Watch taler om, at partiet er bange for dets egen befolkning.[50]

Man bruger i Kina efter al sandsynlighed (tallene er delvist hemmelige og generelt usikre) flere midler på intern sikkerhed end på forsvarsbudgettet, og så skal man endda huske, at forsvaret også er blevet og kan bruges til at sikre intern sikkerhed.[51]

Et klassisk kontrolmiddel i Kina er *hukou*-systemet (eller *huj*). Dette medfører en registrering af alle kinesere på deres bopæl, og bruges i en værdisættelse af den enkelte, hvorved man kan få adgang til forskellige goder. Systemet opdeler folk i land og bybefolkning, og kan spores tusinder af år tilbage.

Langt mere moderne – og nok også mere skræmmende – *ershèhuì xìnyòng tǐxì*, der er Kinas sociale pointsystem. Det blev indført i 2014. Systemet gør, at al ens opførsel gives point, og man tildeles point efter opførsel etc. Systemet gør, at man kan blive blacklistet og nægtet adgang til alt fra universiteter til højhastighedstog. Systemet giver også point til virksomheder, og danner basis for bl.a. udenlandske virksomheders mulighed for at agere på det kinesiske marked.[52]

Det kinesiske styres fokus på ro og intern sikkerhed er ikke kun et udtryk for kommunistpartiets ønsker om bevarelse af magten. Konfucianismen har i disse år en genkomst. Helt centralt heri ligger en forståelse af et værdisæt, der fremhæver flid, moralsk ansvar, uddannelse, engagement i familien og tilpasning til et hierarkisk struktureret samfund.[53]

Man må ikke kun bruge vestlige briller til at forstå det kinesiske samfund. For at forstå protesterne i Hong Kong må man f.eks. også have et konfuciansk perspektiv på, hvor forældre og børn splittes - ikke kun som et produkt af klassisk ungdomsoprør, men også som et resultat af en splittelse mellem accepten af staten og det hierarkiske samfund fra konfucianismen og så den demokratiske tilgang. Unge kinesere beskriver selv, hvordan man er splittet over middagsbordet i Hong Kong.[54] Samtidig er der i øvrigt store diskussioner mellem intellektuelle i Kina og Hong Kong om, hvorvidt man kan se konfucianisme som en modpol eller en medspiller i forhold til demokrati – men det står uden for denne rapport at diskutere.

Demokrati opfattes forskelligt

Hong Kong er blevet en kamplads for begrebet demokrati. Kommunistpartiet anser sig for repræsentant for folket – og derved demokratisk.

Unge i Hong Kong kræver et demokratibegreb, som vi kender det i Vesten, og en respekt for den særlige aftale for Hong Kong.

I konfucianisme er en dyb rodfæstet autoritetsrelation mellem f.eks. hersker-undersåt og far-søn.[55] Man går op i retfærdighed, pligt troskab og lydighed.[56] Dette skal ses forstås ret bogstaveligt. Konfucius berettede i cirka 500 f.Kr. om, hvordan fyrst Ai spurgte: "Hvad skal jeg gøre, for at få befolkningen til at underkaste sig?"[57] Konfucius' svar var, at man skulle fremhæve de retskafne og undgå de korrumperede. Fra dette 2.500 år gamle svar går en linje direkte op til Xi Jinping og det kommunistiske parti den dag i dag.

Konfucius (552 f.Kr. – 479 f.Kr.) var kinesisk embedsmand og filosof. Hans filosofi præger Kina den dag i dag. I konfucianisme er en dyb rodfæstet autoritetsrelation mellem f.eks. hersker-undersåt.

I dag opererer det kinesiske kommunistparti fortsat med, hvordan man kan styre befolkningen og bekæmpe korrupsion. Man er engageret via partiet på græsrodsniveau, og finder her dele af såvel sin styrke, som demokratiske legitimitet.[58] Det foregår lokalt ved at kultivere det civile samfunds samarbejde med lokale eliter og infiltrere de sociale grupper.[59] Det kommunistiske parti er i dag dybt engageret lokalt. Dets indflydelse afspejler det lokale engagement, og også hvor engageret man var lokalt i den kommunistiske bevægelse før magtovertagelsen i 1949.[60]

For at undgå medieomtale – eller for at undgå at miste ansigt – så bruger det kinesiske styre også andre metoder, hvor man f.eks. kører kritikere langt væk fra der, hvor de kunne få medieopmærksomhed.[61] Det er en anden af mange måder at kontrollere den offentlige mening på. Der er selvsagt samtidig mange andre langt voldsommere måder at kontrollere den offentlige mening på såsom politiske opdragelseslejre.[62] Politiske aktivister risikerer fængsel.[63] Styret benægter dog, at der er politiske fanger i Kina.[64]

Der var fra 1990'erne et håb om en åbning og mulighed for debat i Kina, men dette er ikke sket.[65] På nogle områder er man meget hård i undertrykkelse, og andre steder har man brugt at betale nogle for at poste meddelelser, der støtter regimet. Samtidig er der dog en underskov af bloggere, ulovlige aviser, aviser, der går til kanten, og kunstnere, der afsøger muligheder for kritik.[66] Ligeledes er – eller har der været – rum for politisk nytænkning og en politisk filosofi, hvor man f.eks. har debatteret, om Kina fortsat er en socialistisk stat. [67] Der er plads til – inden for en ret nøje defineret højre-venstre-skala – at intellektuelle og tænketanke kan påvirke debatten.[68] Imidlertid følger myndighederne meget nøje med i dette. Selv tekstbeskeder kan få censuren til at slå ned på folk.[69]

Der udvikler sig i disse år en persondyrkelse af Xi Jinping, som ikke er siden Mao Zedong (1893 – 1976) var leder af Kina.

Lige nu samles magten omkring Xi Jinping. Han er nu både generalsekretær for det kommunistiske parti og præsident i Kina. Derudover har han den traditionelt mest indflydelsesrige position, nemlig formand for militærkomiteen. Senest har han samlet den militære magt tæt på sig.[70] I årene op til Xi Jinpings overtagelse af magten kunne det kinesiske styre betragtes som en form for kollektiv ledelse. Xi er imidlertid mere og mere eneherkeren, som har sikret sig ledelsen i årene fremover.

Det klassiske kinesiske spørgsmål er: Bliver han en god kejser eller en dårlig kejser?

[71] Denne klassiske kinesiske diskussion om kejsere handler om, at den dygtige eller gode kejser kan stå for store reformer og positiv udvikling – og kan gøre dette hurtigere og muligvis mere effektivt end de vestlige demokratier. Til gengæld er der risikoen for, at en dårlig kejser nedbryder sit samfund med stor hast. Derfor er der lige nu fokus på, hvordan Xi Jinpings styre vil udvikle sig. En del mener, at han i forbindelse med covid-19 er styrket indadtil i Kina.[72]

Kina styres af mange – dog med mere og mere magt hos Xi Jinping.[73] Der er en vis opposition internt i Kina, som vi i Vesten ofte overser. Både fordi de færreste kan læse kinesisk, og fordi en masse foregår mand-og-mand-imellem. Der har imidlertid været kritik af ledelsens håndtering af covid-19 - også fra partimedlemmer.[74] Noget af denne kritik cirkulerer på de sociale medier i Kina.[75] Denne slås der ned på, og i stigende grad er der også forsøg på at slå ned på kritik i udlandet.[76] Det kan dog ikke skjules, at kinesere f.eks. på Weibo (en kinesisk pendant til Twitter) stiller spørgsmål ved styret og ikke mindst, om man når målene for en udvikling af Kina.[77]

Kommunistpartiet og hemmeligholdelse

Et vestligt demokrati hviler i høj grad på sandhed - at lederne siger sandheden, uden at vi dog skal sætte dette op på en piedestal. I de vestlige demokratier bruges løgner også, og tidligere præsident Donald Trump misbrugte den i høj grad. I mødet med autokratier og diktaturer kommer den klassiske vestlige demokratiske opfattelse af sandhed ofte til kort. Vi forstår ikke, hvorfor sandheden kan gradbøjes.

Kommunistpartiet kan trække på en lang tradition for hemmeligholdelse. Man kan til en vis grad sige, at det kinesiske imperium satte hemmeligholdelse som et af de højeste principper for opførelse.[78] Den kinesiske filosof Han Fei Tzu (også omtalt som Han Fei eller Han Feizu ca. 280 -233 f.Kr.) siges at have sagt, at stole på andre giver dem mulighed for at kontrollere dig. Dette er en markant forkortelse af den oprindelige tekst, hvor Han Fei Tzu forklarer, hvordan ministre havde taget magten fra herskere, når herskerne viste, hvad de ville i stedet for at hold det skjult.[79] Han Fei Tzu tilhører den legalistiske filosofiske skole, som Xi Jinping trækker på i sine taler. Man kan til en vis grad sammenligne ham med Nicolo Machiavelli og hans skrift "Fyrsten".

Han Fei Tzus (ca. 280 f.Kr. – 233 f.Kr.) skrifter kan sammenlignes med Nicollo Machiavellis (1469-1527) "Fyrsten", og bruges i dag af bl.a. Xi Jinping.

I Kina repræsenterer partiet sandheden.[80] Derfor er oplysninger fra partiet rigtige – selv når de ikke er det. Denne sandhed hævdes normalt at være baseret på et videnskabeligt grundlag. I det hele taget følger Kina et marxistisk-leninistisk princip om, at politikken føres på en teoretisk-videnskabelig basis.

Covid-19, og det kommunistiske partis forsøg på i udbruddets første faser at skjule sandheden derom, er et mønstereksempel på, at man simpelthen ikke kan lade være med at lyve trods situationens alvor for omverdenen.[81]

Hvis oplysninger viser sig ikke at være sande, kan det være endog meget svært at vende om. Det kommunistiske parti benytter sig i meget høj grad af propaganda, misinformation etc.[82] Det bliver derfor svært nogle gange at skelne mellem bevidste løgne og simple fejl. I forbindelse med mælkepulverskandalen i 2008, hvor der skete en forfalskning af mælkepulver, søgte man at skjule dele eller hele skandalen. Den fandt sted lige op til de olympiske lege i Beijing, og den politiske ledelse tillod først omtale efter legene.[83] Det ville medføre tab af ansigt (*miànzi* på kinesisk) at stå frem med disse forhold, da det vil skade partiets prestige.[84]

Partiet benytter sig i udstrakt grad af propaganda og disinformation nationalt og internationalt. Man har programmer, der skal sikre kinesisk indflydelse. Det sker på mange forskellige måder fra placering af forskere på udenlandske universiteter til disinformation på sociale medier.[85] I Storbritannien har man nu stoppet China Global Television Network (CGTN), bl.a. fordi det er så tæt knyttet til det kommunistiske parti.[86] Propaganda er en integreret del af det kommunistiske partis ageren, og det vil række for vidt at behandle emnet nærmere her. Det må understreges, at den udbredte brug af propaganda gør det svært at skelne mellem sandt og falsk – og gråzonerne imellem.

Plakat fra Kulturrevolutionen, hvor Mao hyldes. Bemærk, at "Maos lille røde" holdes op i hånden. Bogen, der retteligt hedder "Citater fra formand Mao Zedong" udkom i 1960 og blev nærmest pligtlæsning i Kina, og den vandt stor udbredelse også i Vesten.

Kinas mål: Kinas renæssance og den kinesiske drøm

Et af Xi Jinpings nøgleord er stærk – på kinesisk *fuqiang*.^[87] Det beskriver ret godt, hvad Xi Jinping og hans støtter i det kinesiske kommunistparti ønsker. Kina skal udvikle sig til en supermagt (eller måske rettere supermagten?), og vil søge dette på en særlig kinesisk måde. Siden 2009 har Kina haft en langt mere selvhævdende politik internationalt, og det har vakt bekymring.^[88]

Den kinesiske drøm – en genskabelse eller renæssance af Kina

Den kinesiske drøm er en genskabelse – en renæssance – af Kinas position i verden, som nogle kinesere ser den. En kinesisk renæssance. Xi Jinping lancerede tanken ved Nationalmuseet, der ligger midt i det politiske Beijing, og som udgør en vigtig platform for historien om borgerkrigen/revolutionen. Her talte Xi Jinping om en vækkelse eller genskabelse af Kinas storhed.^[89]

Xi Jinping trak en linje fra nederlaget til Storbritannien (og Frankrig) i opiumskrigen (1839-1842 og 1856-1860) og frem til kommunistpartiets magtovertagelse i 1949. Dette er fortællingen om en nederlags-og-tilbagegangens tid, hvor Kina mistede sin stormagtsposition, og af de vestlige magter blev tvunget til at indgå ydmygende traktater. Her blev den – i kinesiske øjne – mest civiliserede civilisation løbet over ende af barbarer.^[90]

For at forstå Kina, må man erkende, at landet igennem de sidste 1.000 år flere gange er blevet invaderet, og dets styre besejret eller direkte afsat ikke blot af europæere, men også af japanere, mongoler, manchuer, urchenere og qiang-folket. Der er således en stor bekymring for udefrakommende farer, og et behov for en stærk stat til at modstå denne fare.

Den kinesiske drøm

Opiumskrigen imellem Kina og Storbritannien i 1839-1842 markerer starten på Kinas nedtur som stormagt.

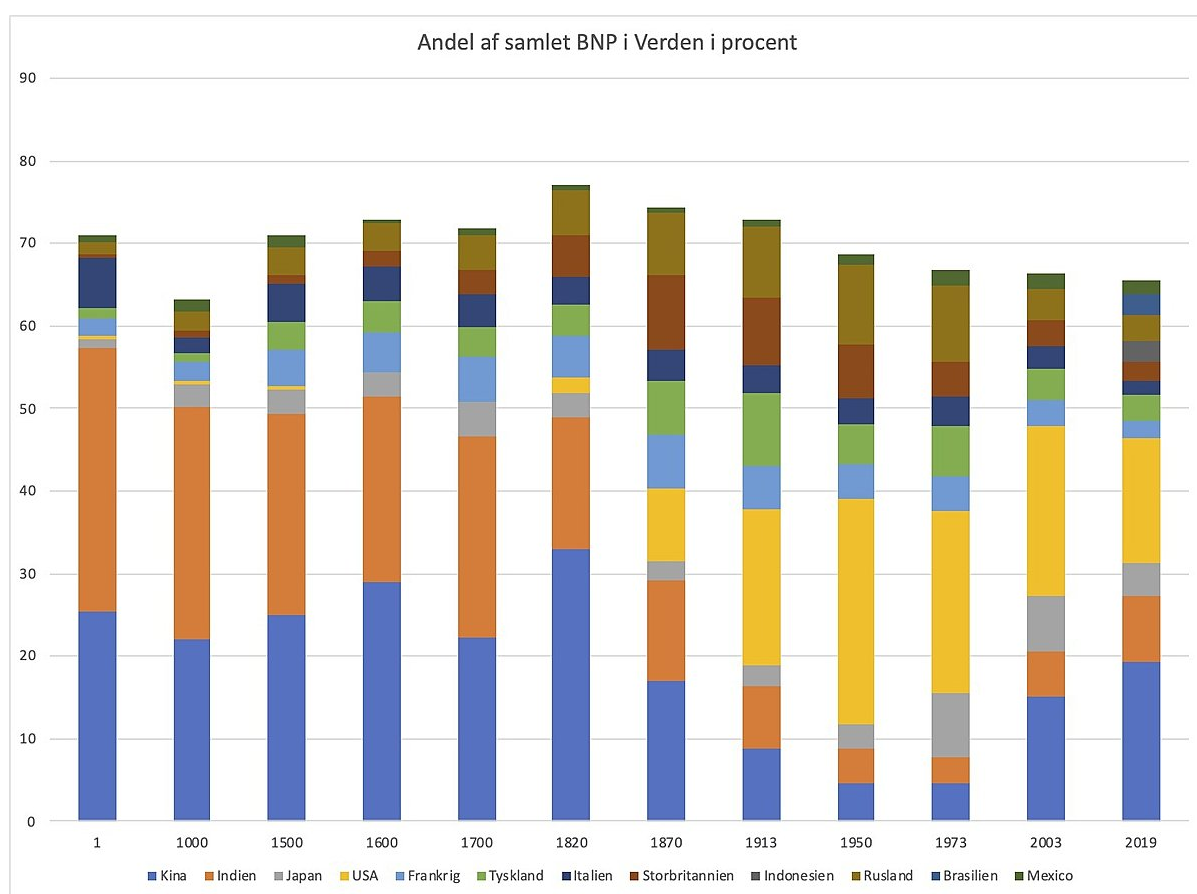
Den kinesiske drøm er at genskabe Kina som stormagt økonomisk, militært etc. fra tiden før 1839.

Kinas kommunistiske parti skal realiserer denne drøm, og derved går partiet og nationalisme hånd i hånd.

For at forstå Kina, må man erkende, at landet igennem de sidste 1.000 år flere gange er blevet invaderet, og dets styre besejret eller direkte afsat ikke blot af europæere, men også af japanere, mongoler, manchuer, urchenere og qiang-folket. Der er således en stor bekymring for udefrakommende farer, og et behov for en stærk stat til at modstå denne fare.

Det var Xi Jinping, der lancerede begrebet Den kinesiske Drøm 2012, men det kan trækkes længere tilbage, og i det officielle nyhedsmedie China Daily gør man en dyd ud af at trække linjen fra Xi Jinping tilbage til en anden stor reformator Deng Xiaoping.[91] Dette er med til at give Xi en del legitimitet.

Kinas drøm er en tilbagevenden til positionen før 1839. I 1820 udgjorde Kinas andel af verdens BNP 39,2 %

I firmly believe that at the time of the 100th anniversary of the Chinese Communist Party 1921, the objective of constructing a moderately prosperous society in a comprehensive manner can absolutely be realized; I believe that at the time of the 100th anniversary of the foundation of the People's Republic of China 1949, the objective of building our country into a modern Socialist country that is rich, strong, democratic, civilized and harmonious can absolutely be realized; I believe even more firmly, that the dream of the great rejuvenation of the Chinese nation can absolutely be realized!

Xi Jinping den 29. november 2012 på Kinas Nationalmuseum.

Indholdet i den kinesiske drøm

Xi Jinping har flere gange taget udgangspunkt i sine personlige oplevelser og hans egen landsby, hvor han forklarer den kinesiske drøm som en drøm om fremskridt, som det kommunistiske parti har gennemført.[93] En drøm om udryddelse af fattigdom, som særligt har været til stede på såvel landet som et stærkt Kina udadtil.

Man kan opdele den kinesiske drøm i fire forhold, der peger på såvel samfundet som det enkelte individ:

- Stærkt Kina økonomisk, politisk, diplomatisk, videnskabeligt og militært.
- Civiliseret Kina i form af lighed og retfærdighed samt en rig kultur og høj moral.
- Harmonisk Kina med respekt/ relation mellem de sociale klasser.
- Smukt Kina med et sundt miljø og lav forurening.

Bekymringen uden for Kina bør gå på, hvilke midler Kina vil bruge til at opnå denne position, og om det vil ske på bekostning af andre.

Kina vil fremme egen verdensordenen og egne begreber

Der er blevet advaret en del igennem de seneste år over Kinas fremmarch - ikke kun på det økonomiske felt, men også i landets ønske om at indføre en anden verdensorden – en kinesisk verdensorden.

Kina har i årevis søgt at skabe en fortælling om den særlige kinesiske vision for verden, verdensorden og for Kina.[95, 96] Xi Jinping har beskrevet det som, at Kina har været underlagt andres regler for spillet, og at man nu ikke kun vil være med til at opstille regler, men selv tegne banen op.[97] Det betyder reelt set, at Kina sætter spørgsmålstegn ved den liberale verdensorden, som Vesten og særligt USA har skabt siden 1945, uanset at det er denne orden, der har været hovedårsagen til, at Kina har kunne gennemføre sin imponerende økonomiske vækst.

Det skal understreges, at den kinesiske ledelse nærmest excellerer i at være uklar i sine udtalelser.[98] Derfor er der også en vis usikkerhed over emnet, og denne usikkerhed fremmes af tidshorisonten, der er op mod 30 år.

Tianxia "Alt under Himlen" – den kinesiske verdensorden

Kina har historisk set ikke anerkendt ligemænd. Den kinesiske kejser var himlens søn, og regerede over alt under himlen (på kinesisk *Tianxia*). Alt-under-himlen er et konfuciansk begreb.[99] Som begreb og diskussion genfinder vi det i moderne kinesisk tankegang og hos førende kinesiske intellektuelle. Det er et sinocentrisk (Kina-centreret) verdenssyn – altså et syn på verden, hvor Kina er i midten, og alt udstråler derfra.

Det skal understreges, at der ikke er fuld enighed om rækkevidden af *Tianxia* – og hvordan det skal tolkes. Der findes såvel nationalistiske fortolkninger som mere liberale fortolkninger.[100] Igennem de seneste 15 år har særligt Zhao Tingyang og hans læsning vundet indpas også i den politiske ledelse i Kina.[101] Man kan nærmest tale om en ideologi.[102]

Den kinesiske verdensorden skal ses som et opgør med den vestlige verdensorden. Den vestlige verdensorden tager i henhold til den kinesiske tankegang udgangspunkt i nationalstater, og hvor verden enten styres af en hegemon, eller har en magtbalance, hvor flere stater balancerer hinanden. Op imod dette sætter Zhao Tingyang tanken om *Tianxia*, hvor man skal se verden som et hele – langt over FN, som han kritiserer for at være opbygget om nationalstater – nationalstater, der medfører krig og kaos.[103] I modsætning hertil står den kinesiske tankegang om en hel verden, om fred, og om stabilitet. Zhao Tingyang og andre opbygger en historie om Kina som en fredelig stat. Det er ikke en forklaring, som finder bekræftelse i Kinas nærområde. Kina har angrebet Vietnam, Japan, Korea etc., så en meget vigtig brik i hele denne selvforståelse bygger på en ganske særlig kinesisk læsning af historien – et reelt selvbedrag. Man omskriver begivenheder. Besættelsen af Tibet i 1950 omtales således som en fredelig befrielse af Tibet.[104]

Udfordringen i praksis er, at selv om Kina har en Kina-centreret verdensorden, så vil Kina i hvert fald i en årrække fortsat være status quo orienteret og fuldt ud udnytte den liberale verdensorden. således være et koncept for verden.

For at forstå alt-under-himlen som ideologi eller koncept må man acceptere, at kineserne ser sig selv som fredelige. Kina og det kinesiske imperium skal ses som et forbillede, hvor man er en familie. Det skaber en hierarkisk orden og ikke det kaos, som Vesten og FN repræsenterer. *Tianxia* skal således være et koncept for verden.

Alt-under-himlen (*Tianxia*) skal fungere som en institutionelt ordnet verden, der skal sikre legitimiteten til en styring af verden som lokal (regional) orden. Målet er at sikre en alt-under-himlen treenighed bestående af den geografiske verden (Jorden), den "psykologiske" verden i form af folket og endelig den politiske verden.[105]

Zhao Tingyang er repræsentant for en nationalistisk version, og han har vundet stor udbredelse i Kina. Hans version er meget hierarkisk, og såvel individer som stater skal indordne sig. En parallel tilgang er tanken om den kinesiske ekseptionalisme – om at Kina er noget særligt eller repræsenterer noget særligt også i international politik.[106] Kina bruger dette som en bagdør, så de kan undgå at blive anklaget for f.eks. forbrydelser mod menneskerettigheder, som andre ikke kan undgå.[107] Det sker i en nationalistisk rammeopfattelse, der forklarer, hvad der er godt og stort ved Kina.[108]

Zhao Tingyang er professor i filosofi ved Chinese Academy of Social Sciences (CASS) og Renmin Universitet (Renmin University of China)

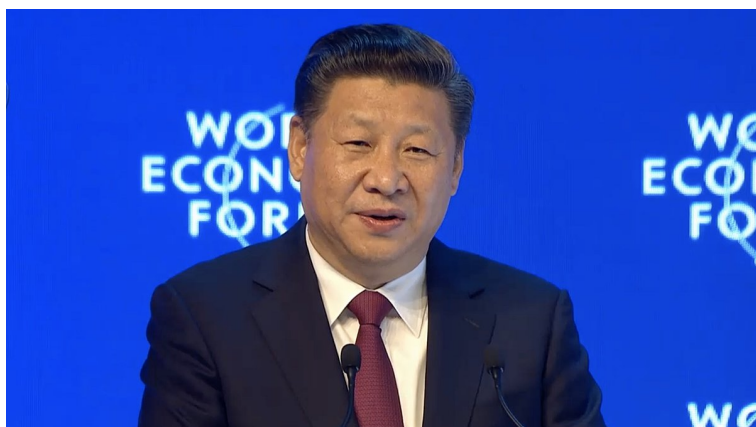
Hvis man vil forstå alt-under-himlen som en udfordring af forholdet mellem stater, kan man søge moderne eksempler, men man kan også finde historiske eksempler som i 1793, da den første britiske ambassade nåede frem til Kina.[109]

Her mente den kinesiske kejser, at han var den øverste hersker i verden (Himlens Søn), mens briterne som et minimum anså den britiske og den kinesiske hersker som ligestillede. Dette gav og giver den dag i dag anledning til store udfordringer i forståelsen af hinandens positioner. Det var først i 1858, at Kina blev tvunget til at anerkende andre stater – som ligestillede – og dette er en del af Kinas opgør med historien.

"Fællesskab med fælles fremtid for menneskeheden"

Opgøret med den liberale vestlige verdensorden kommer ikke bare lige, men sker direkte og indirekte. Et eksempel herpå er, hvordan kinesiske ledere gennem mere end et årti har talt om "Fællesskab med fælles fremtid for menneskeheden". Dette kan læses ind i en Alt-under-himlen/Tianxia-forståelse.

Xi Jinping lancerede det i 2013 i hans version, og han talte bl.a. om det i FN i 2015 og i Davos i 2017.[110] Senest er det et vigtigt element i hans nytårstale 2021.[111] Det er blevet til et kinesisk koncept, hvor man taler om en fælles fremtid, hvor det skal være win-win for alle.[112] Xi Jinping meddelte selv i hans tale til partikongressen i 2017, at:

"...China champions the development of a community with a shared future for mankind, and has encouraged the evolution of the global governance system. With this we have seen a further rise in China's international influence, ability to inspire, and power to shape..."[113]

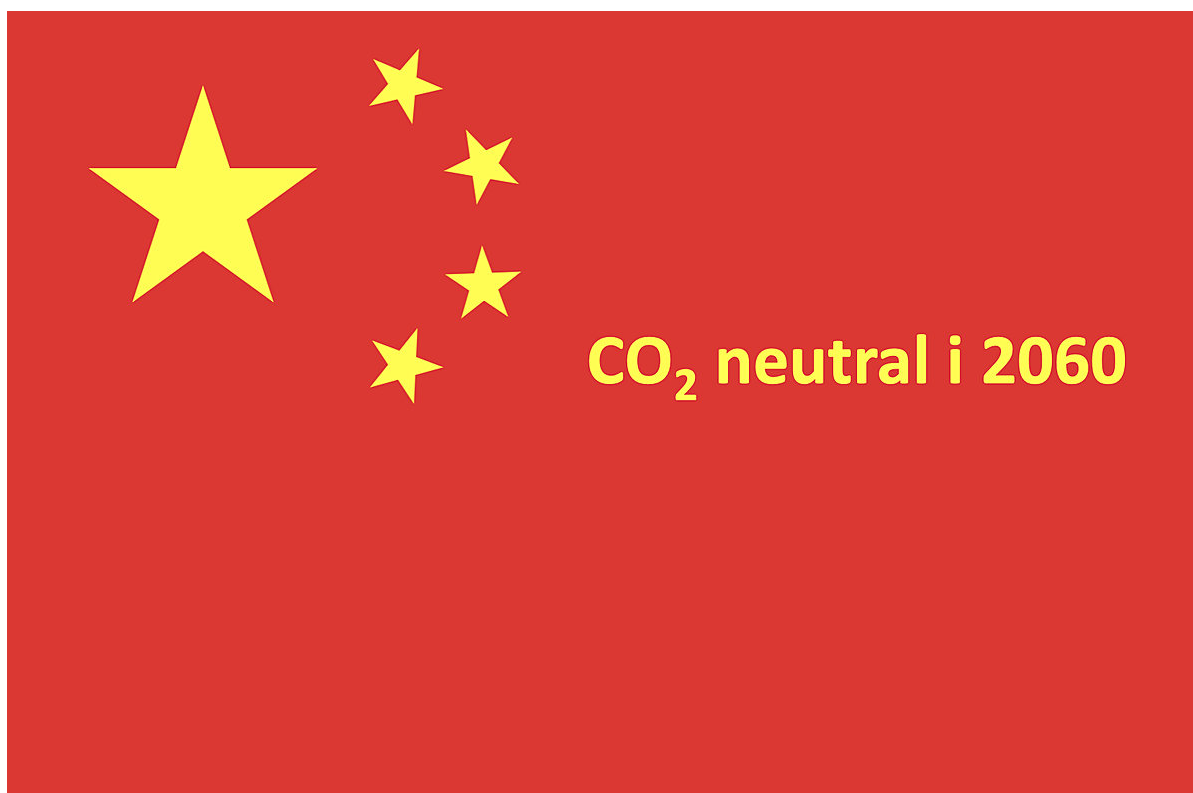
Med andre ord bruges denne fortælling til direkte at fremme Kinas egne interesser. Det har fået en række stater til at modsætte sig tankerne. Man anser dem for kinesisk propaganda, og i FN har bl.a. Indien, Sverige og USA modsat sig brugen af udtrykket "Fællesskab med fælles fremtid for menneskeheden" i FN-tekster.[114]

Det må stå helt fast, at det er et klart kinesisk mål at udvikle en international orden, hvor Kina og kinesiske normer er fremherskende. Læser man det kinesiske udenrigsministeriums beskrivelser af, hvordan man skal implementere Xi Jinpings politik, står dette meget klart.[115] Det betyder, at vestlig opfattelse af f.eks. demokrati og menneskerettigheder ikke deles af Kina, og ikke indgår i den kinesiske verdensorden. Det understreges igen og igen i kinesiske tekster, at der eksisterer noget særligt kinesisk; at der er særlige kinesiske normer. Det understreges ret tydeligt i f.eks. Xi Jinpings taler og interviews.[116]

CO₂-neutralt i 2060 -et eksempel på, hvordan man både agerer indadtil og udadtil i drømmen

Xi Jinping lancerede på FN's generalforsamling i 2020, at Kina i 2060 vil være CO₂-neutralt.[117] Derved vil man opnå tre ting:

1. At være CO₂-neutralt, hvilket naturligvis er positivt.
2. Samtidigt vil man opnå ro internt ved at reducere forurening, der ofte har givet anledning til protester.[118] Der har været lokale protester over forurening siden 1970, hvorfor dette emne er vigtigt for partiet.[119]
3. Endeligt er der den internationale vinkel, hvor Kina kan spille på at have opsat mål, der er bedre end dem, som USA har i 2020.

Denne satsning er således et godt eksempel på, hvordan den kinesiske drøm etablerer rammen for en fortælling – og ikke mindst handlinger, der sker indadtil ved en markant forbedring af leveforholdene i Kina. Derved styrkes det kommunistiske parti i Kina. Samtidig skaber man udadtil en fortælling om Kina som en miljøforkæmper i modsætning til præsident Donald Trumps klimaskepticisme. I nogle organisationer kan man i dag se, at Kina fremhæves på bekostning af USA, og at Kina fremhæves positivt i klimakampen.[120]

Klimakampen bliver en del af den 14. femårsplan 2021-2025, men her vil den være i hård konkurrence med mål om øget vækst. Imidlertid sætter den sig spor i kinesisk produktion af f.eks. elektriske biler og batterier, hvor man har sat det mål, at man i 2035 vil have, at halvdelen af alle biler kører på elektriske batterier, og den anden halvdel skal være hybridbiler.[121]

Det er bemærkelsesværdigt, at præsident Joe Biden nu har vendt den amerikanske tilgang 180 grader, og med præsidentielt dekret igangsat en indsats, der skal kulminere 10 år før Kina.[122] 2050 bliver således den nye markør, der afløser Kinas 2060. Her ser vi stormagtskonflikten i fuldt flor og med klimakampen som den nye arena. Med andre ord så kan vi måske komme til at se et nyt kapløb - ikke kun i form af et rumkapløb, men også i form af et klimakapløb, der markant kan ændre international politik.

Planer og jubilæer

I Kina er der en årtusind lang tradition for planlægning. Landets størrelse kræver god planlægning; ellers vil det gå i opløsning. De klassiske opdæmninger eller byggeriet af Den kinesiske Mur er eksempler herpå. Efter den kommunistiske magtovertagelse importerede man i 1953 de sovjetiske udviklingsmodeller, der hang sammen med femårsplaner.[123] Siden da har femårsplanerne været grundstammen i den kinesiske planlægning. Det kommunistiske parti benytter sig ud over disse femårsplaner også af en række jubilæer eller andre år som vigtige markører eller deadlines for resultater.

En særlig kinesisk rytme – langtidsplanlægning

Man kan hurtigt ende med at tro, at alting følger en plan – det gør det næppe, men der er en anden rytme i kinesisk politik. En rytme, der er præget af langtidsplanlægning.[124] Derfor er det sundt og anbefalelsesværdigt at se på de mange forskellige planer, som Kina har opstillet. Det giver samlet set et godt indtryk af, hvor Kina vil bevæge sig hen i form af en lang række af planer, interaktioner, revisioner, eksperimenter etc., der samlet set har et mål, som kan være svært for en europæer, der er vant til kortsigtet – valgår til valgår – politik.

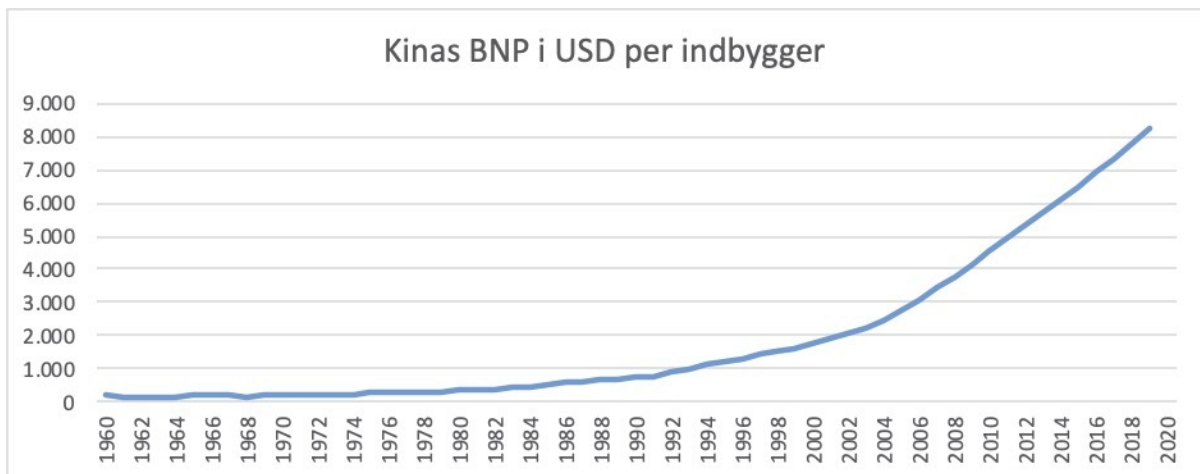
De to 100-års-jubilæer i 2021 og 2049 iscenesætter den kinesiske drøm

Xi Jinping (gen)lancerede i 2012 den kinesiske drøm, der med to 100-års-jubilæer som markører, skal vise vejen fremad for Kina. I 2021 – 100 året for kommunistpartiets skabelse – skal man være blevet til etxiaokang shehui, der løseligt kan oversættes til ”moderat velhavende samfund”. I 2049 – i 100 året for kommunistpartiets magtovertagelse – skal Kina være en ”fuldt udviklet nation”[125]

100 året for kommunistpartiets magtovertagelse er et vigtigt punkt i realiseringen af den kinesiske drøm. I 2019 markerede man 70 året for kommunistpartiets magtovertagelse.

I sin udførelse betyder det, at Kina ønsker en fordobling af BNP per indbygger fra år 2010 til 2020. Målet er et BNP per indbygger på ca. 10.000 USD. Xi Jinping har markeret, at man nu har nået delmålet om at afskaffe ekstrem fattigdom. Om man lige præcis har nået de 10.000 USD, er lidt usikkert – men man er tilsyneladende meget tæt på. I 2035 vil man nå et mål om et niveau på 30.000 USD per indbygger. Man ønsker at opbygge et moderat velstående samfund, hvor alle borgere, landdistrikter og byer har høj levestandard. Man skal fortsætte bevægelsen fra land til by, så man i 2030 når en fordeling på 30/70 i forholdet mellem land og by.[126]

Den kinesiske drøm består på mange måder af en økonomisk drøm om øget velstand indadtil og en markant placering i verdenssamfundet med en andel af verdens samlede BNP, der gerne må matche tiden inden 1839 udadtil.

Der er mange veje til dette mål, og man satser stort i Kina med f.eks. udviklingen af en kinesisk kryptovaluta, Digital Currency Electronic Payment (DCEP), der er lanceret af den kinesiske centralbank.[127] Valutaen kommer til at indgå i femårsplanen for 2021-2025. [128] Man må nok regne med, at Kina med denne ønsker både at udkonkurrere de private kryptovalutaer og på sigt dollaren som verdens ledende valuta.

Made in China 2025 og dobbelt cirkulation (dual circulation) – vejen til kinesisk uafhængighed

Udviklingen af kryptovaluta er en del af Kinas indsats på teknologiområdet. Mest markant er dog planen "Made in China 2025". Kina søger i denne at blive uafhængig af import af fremmede markeder, og satser på at udvikle det kinesiske marked i sig selv. Samtidig skal omverdenen være afhængig af kinesiske varer. Xi Jinping har formuleret det på følgende vis:

"We should increase the dependence of international supply chains on China and establish powerful retaliatory and menacing capabilities against foreign powers that would try to cut supplies..."[129]

Dette er blevet understreget i den 14. femårsplan (2021-2025). Heri understreges det, at Kina skal opnå dobbeltcirkulation og sikre forsyningsveje (supply chains). Dobbeltcirkulation betyder, at man vil udvikle økonomien i form af to (delvis) uafhængige økonomiske systemer: Et indenlandsk og et udenlandsk økonomisk system.

Den 14. femårsplan viser i øvrigt, at kinesisk økonomi ikke kommer til at vokse, som forventet. I 2021 forventer man nu "blot" en vækst på 6%. Samtidig stopper man med mål for hele perioden, og opsætter nu årlige mål.[130]

En vigtig komponent på Kinas vej til at blive teknologiførende har været industrispionage rettet imod både civil og militær industri. En række opsigtvækkende sager er blevet afdækket og ført for retten.[131] I USA regner man med, at Kina har stjålet intellektuel viden for 600 mia. USD om året.[132] Dette skal være med til at få Kina op på niveau med de førende magter i verden og i 2025 at være den førende på en lang række teknologiske områder.

Kina har tidligere lavet tilsvarende planer, der skulle sikre Kina en hurtigt teknologisk udvikling. Dette skete bl.a. med program 863. Dette blev iværksat i Det er fastslået i planen fra 1986, og som blev inkorporeret i de skiftende fem-årsplaner. Her iværksatte man en række teknologispring inden for bl.a. rumforskning, informationsteknologi og fra 1992 også telekommunikation.[133] I "Made in China" planen fra 2015 satser man på følgende ti teknologier:

1. Informationsteknologi - herunder AI (kunstig intelligens)
2. CNC-maskiner (Computer(ized) Numerical(ly) Control(led)) og robotte
3. Rumfartsudstyr
4. High-tech skibe og maritime teknologi
5. Jernbaner
6. Energibesparende teknologi og nye energibiler
7. Kraftværksteknologi - smarte byer
8. Nye materialer
9. Medicin og medicinsk udstyr
10. Landbrugsudstyr[134]

Planen er nu under revision i forbindelse med den 14. femårsplan. Her har man skåret ind til 7 ledende teknologier:

1. Kunstig intelligens AI
2. Kvantte-information (kvantecomputere)
3. Halvledere
4. Hjerneforskning
5. Genom- og bioteknologi
6. Klinisk medicin og sundhed
7. Det dybe: rum, hav, jord og Arktis.[135]

Ligeegyldigt hvilken af version man ser på af planen, så kan den for en dels vedkommende lykkes - og det er der en del der tyder på med en række forbehold, så vil Kina i langt højere grad frigøre sig af globaliseringen og den interdependens (gensidige afhængighed), som globalisering i høj grad bygger på. Det vil betyde, at virksomheder, der i dag leverer eller arbejder i Kina med disse områder, må se deres marked forsvinde. Det vil også betyde, at Kina vil søge at afsætte deres vare på dette område til resten af verden.

I de næste år må man forudse en del diskussioner om Kinas overholdelse af WTO's regler. I mange år har både politikere og forskere stillet spørgsmål ved, om Kina lever op til de internationale aftaler.[136] Man kan med rette pege på, at Kina til en vis grad søger at udvikle sit eget juridiske normsæt internationalt.[137]

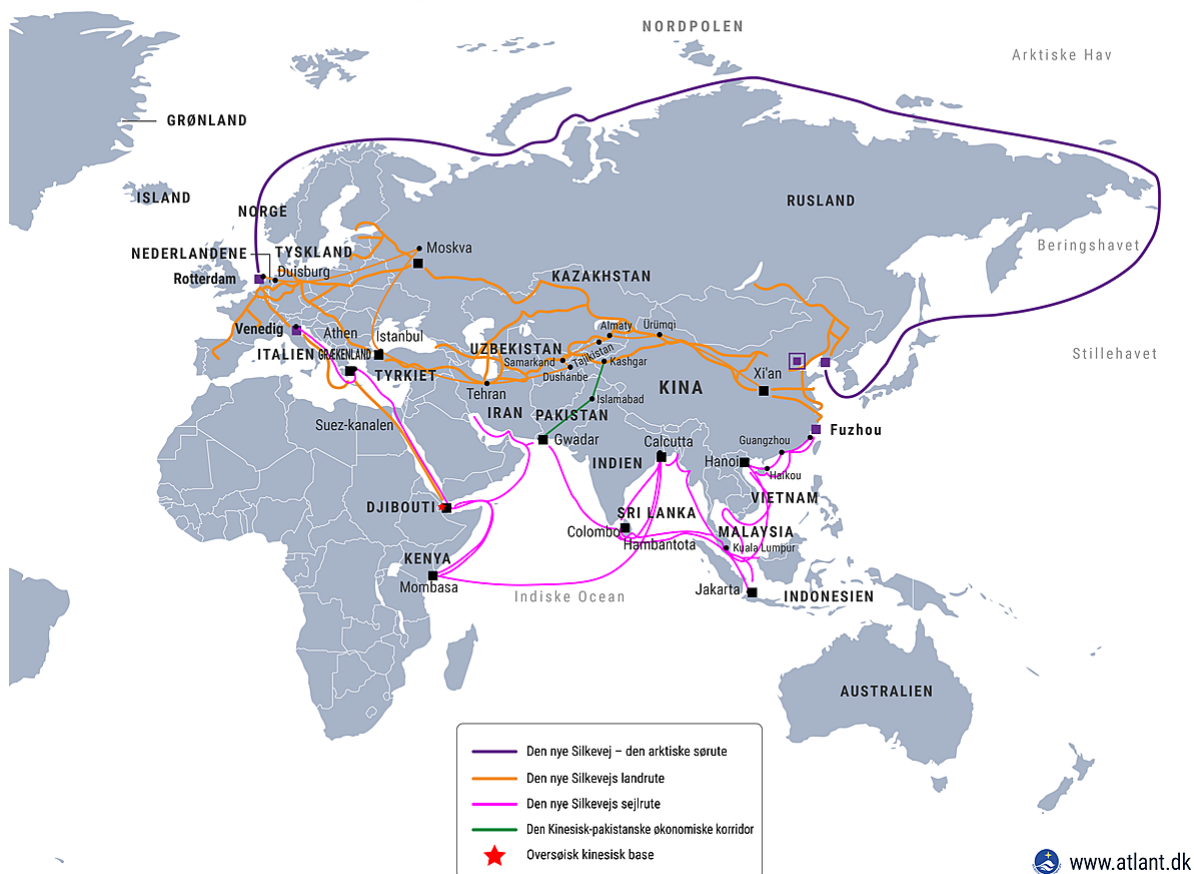
Inden for EU vil man fortsat presse på med at søge at få Kina til at behandle alle handelsmæssigt lige - hvilket vil sige, at Kina skal åbne sine markeder for udenlandske virksomheder og ikke give egne virksomheder fordele.[138] Dette vil være direkte imod de kinesiske planer, og vil blive meget svært.

Den nye Silkevej - Belt and Road Initiative

.For at sikre kinesiske vare og ikke mindst kinesisk uafhængighed af andre så arbejder man hårdt på at skabe en ny Silkevej. Denne etableres både til havs og til lands, og skaber en helt ny stærk international infrastruktur. Det sker via risikovillige infrastrukturlån og investeringer i risikofyldte områder. Samtidig skal den nye Silkevej - Belt and Road Initiative - også sikre udvikling i Kinas underudviklede regioner ved at skabe helt ny og moderne infrastruktur.[139]

Den nye Silkevej - Belt and Road

Den nye silkevej

At anse den nye Silkevej for blot at være et udtryk for kinesisk ekspansionstrang eller tilsvarende vil være forkert. Der er såvel interne som eksterne fordele for Kina i udviklingen af en bedre infrastruktur.

Xi Jinping har forklaret Belt and Road Initiative på følgende vis:

"China will actively promote international co-operation through the Belt and Road Initiative. In doing so, we hope to achieve policy, infrastructure, trade, financial, and people-to-people connectivity and thus build a new platform for international co-operation to create new drivers of shared development."[\[140\]](#)

I Xi Jinpings tale det første topmøde om initiativet i 2017 så sagde han, at:

"The Han and Tang Dynasties of China entered the golden age. The ancient silk routes brought prosperity to these regions and boosted their development."[\[141\]](#)

På trods af disse smukke tanker om bedre sameksistens, så er advarsler i Vesten meget store. Den kinesiske professor Wang Yiwei har i hans bog – der er anbefalet af det kommunistiske parti – om initiativet beskrevet, at

"...The Belt and Road Initiative will reconstruct the geopolitical and geoeconomics maps of the world, and help Chinese enterprise go global, marking China's transformation from a regional civilization to a global one."[\[142\]](#)

Der er ingen tvivl om, at alarmklokkerne ringer hos en lang række Kina-eksperter. Man er bekymret over, at Kina vil bruge initiativet til at dominere de helt afgørende infrastrukturer og derved skabe en kinesisk verdensorden.[\[143\]](#) Disse meget Kina-kritiske analyser ses Belt and Road Initiative som et middel til at opnå kinesisk verdensdominans ved at udnytte de store kinesiske økonomiske ressourcer til at gøre økonomisk svage stater til klienter af Kina.

Man kan argumentere for, at initiativet skaber muligheder særligt i Afrika.[\[144\]](#) Her vil en række stater kunne opnå kreditter og få infrastruktur, som de ellers næsten kun kan drømme om. På den anden side kan man lige så vel argumentere for, at initiativet risikerer at bringe f.eks. afrikanske stater i lommen på Kina, eller at disse på baggrund af en række lån må overdrage deres infrastruktur til Kina. Et eksempel herpå er diskussionerne om Mombasa havn i Kenya.[\[145\]](#)

Militærstrategisk giver Silkevejen Kina adgang til bl.a. havne og jernbaner, hvilket giver Kina hidtil usete muligheder for militære operationer langt væk fra Kina. I den klassiske sømilitære strategiske litteratur som Alfred T. Mahan er det disse typer af kapaciteter, der er med til at give en stat mulighed for at udvikle sig til en stormagt.

Den nordlige sejlroute, der går gennem Arktis, og derved berører Danmark og Grønland, gør, at Kina vil kunne gøre sig mindre afhængig af transport via Det indiske Ocean, hvor man er bekymret over Indien. Derved er Grønland og besejlingen der et vigtigt element i kinesisk politik.

Debatten om Belt and Road Initiative minder til en vis grad om den europæiske debat om Nord Stream 2. Her anlægger Rusland en gasledning, der vil give gas til Nordeuropa og særligt Tyskland. Det har vakt bekymring i USA, der mener, at europæerne derved bliver afhængige af Rusland. I Østeuropa har man advaret imod projektet, mens man i Tyskland har set på det med en anderledes imødekommenhed. På tilsvarende vis kan man se debatten i dele af Afrika, Europa og Asien for og imod Belt and Road Initiative.

Stormagt i 2049 – realiseringen af drømmen

Xi Jinping afviser, at Kina skal udvikle sig til en hegemon, eller vil engagere sig i ekspansion.[146] Der er ikke noget, der tyder på en reel kinesisk intention om at sprede kommunismen til hele verden på samme vis, som man så det med Sovjetunionen, der ønskede at sprede kommunismen under den kolde krig.

Alt-under-himlen ideologien giver en anden forklaring. Kina ønsker ikke nødvendigvis at sprede kommunismen, men Kina ser sig selv som en civilisation, der skal stå i centrum. I Kina siger man: nei wai you bie- løseligt oversat til "indenfor og udenfor er forskelligt". Med andre ord så behandler man (Han-)kinesere anderledes end udlændinge (barbarer).[147]

Kina anser sig som en overlegen civilisation, der må stå i centrum. Kina har historisk været et imperium i form af en reelt set multi-etnisk territorialstat (som Kina var under Qing-dynastiet 1644-1912), der har defineret sig som en Han-kinesisk civilisation.

Kinesisk imperialism

Der kan laves et argument om, at Kina gennem 2.000 år ikke har haft en strategisk kultur, der peger på ekspansion.[148] Det passer dog næppe, for man skal huske Kinas invasion af Tibet i 1950 og de nuværende ulovlige forsøg på udvidelser i Det sydkinesiske Øhav. Her har man forsøgt via opbygning af kunstige øer at gøre krav på dele af farvandet. Dette har medført en sag ved den internationale domstol i Haag mellem Filippinerne og Kina, som Kina tabte.[149]

Indien er næppe heller helt enig med kineserne om deres fredelige hensigter. Ligeledes kan man historisk se på Qing-dynastiets (1644-1912) ekspansion, hvor det opslugte Xinjiang og dele af Tibet. Med andre ord er dette en fortælling - en national myte om det fredelige Kina.

Forholdet til Taiwan og Hong Kong er helt særlige. Kina anser Taiwan som en del af Kina, der skal genforenes med Kina, og i stigende omfang ser man en kinesisk integration af Hong Kong i Kina. Dette vil vi i Vesten anse for ekspansion, mens man i Kina anser det for en naturlig del af Kinas civilisation og kinesisk territorium.

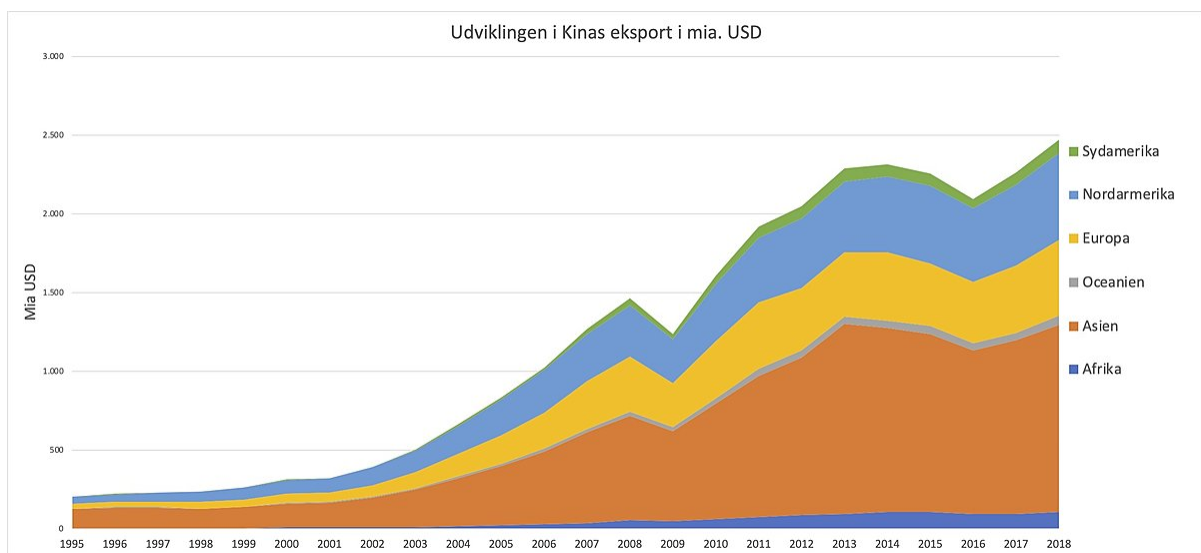
Siden formand Mao har Kina på forskellig vis afvist at være en leder og afvist at ønske at blive en supermagt. På det kinesiske udenrigsministeriums hjemmeside understreger man således, hvordan Kina modsatte sig supermagternes ekspansionisme.[150]

Belt and Road Initiative og kinesiske aktiviteter i bl.a. Afrika har rejst spørgsmålet om kinesisk neo-kolonialisme eller neo-imperialisme. Der er næppe et klart svar på dette. I 15 til 20 år har forskere og tænketanke set på Kinas ageren i Afrika, og i hvert fald siden Kinas Afrika År i 2006 har man i USA med stigende bekymring set på situationen.[151] Forskere med tilknytning til Kina har afvist dette, og peger på, at parterne får et gensidigt udbytte af forholdet.[152] Andre er langt mere kritiske. En del af diskussionen går på begreber, hvor man i Kina taler om imperialism som 1800-tallets europæiske kolonialisme. Den ser vi ikke i dag. Derfor kan kineserne afvise at være imperialistiske eller kolonialister. På den anden side kan man argumentere for, at vi dag ser en ny type af kolonialisme eller imperialism, hvor man benytter andre midler og metoder, men hvor man godt kan opfatte Kinas ageren i Afrika som kolonialistisk.[153]

Kina udgør i dag et af de allervigtigste markeder for sine naboer, og er samtidig en regional stormagt. Det betyder, at man i Asien kan forestille sig en moderne version af det klassiske kinesiske tributsystem (system, hvor mindre stærke stater underlagde sig Kina, og betalte "skat" til Kina), hvor omliggende stater underlagde sig Kina.[154]

Afrika var ikke en del af det klassiske tributsystem, men en opdeling af verden i cirkler, der går ud fra Kina, og hvor man opbygger partnerskaber, som godt kan blive en ny version af tributsystemet og tianxia.[155] Det passer ind i forståelsen af alt-under-himlen.

I Kina vil man således kunne sige, at Kina med den kinesiske drøm stræber mod en renaissance, hvor Kina er en stormagt, der bygger på den Han-kinesiske civilisation, men man vil afvise tanken om at være en imperiemagt.

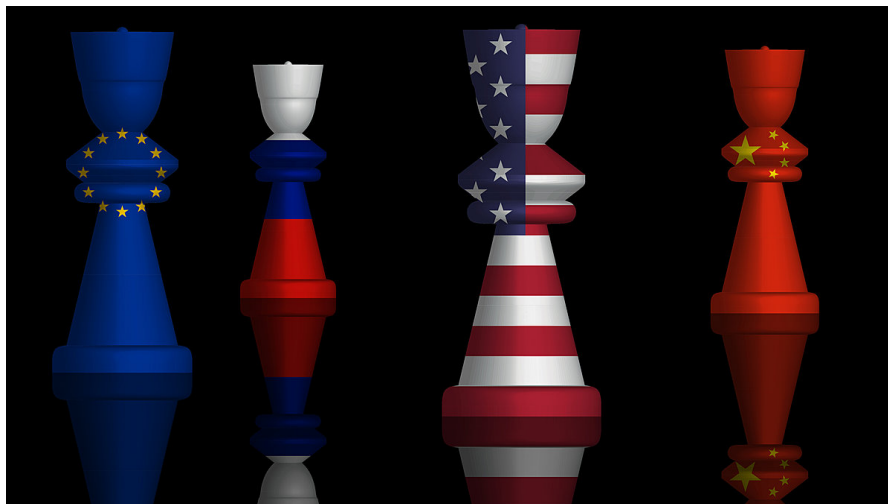
Begrænsningen i Kinas muligheder for at blive en stormagt

Kina vil gerne være en stormagt. En stormagt kan defineres ved fem parametre:

1. Dens befolkning og territorium.
2. Mængden af ressourcer i staten.
3. Økonomisk kapabilitet.
4. Politisk stabilitet og kompetence.
5. Militær styrke.

Det er imidlertid kun USA, som er stærk på alle fem parametre, og Kina er udfordret på flere af disse parametre.

I et kommuniké fra Centralkomiteen i oktober 2020 peger kommunistpartiet selv på en række af Kinas udfordringer. I kommunikéet hedder det, at problemet med utilstrækkelig udvikling i Kina fortsat er fremtrædende, og at reformopgaverne på nøgleområder stadig er vanskelige. For eksempel opfylder innovationsevnen ikke kravene til høj kvalitetsudvikling, landbrugsgrundlaget er ustabil, kløften mellem by- og landdistriktsudvikling og indkomstfordeling er stor, miljøbeskyttelse har lang vej at gå, og der er mangler i levebrødsmiljøet og svagheder i social styring.^[156] Kommunistpartiet peger med andre ord selv på en række massive problemer for Kinas fremtidige udvikling.

Den militære begrænsning

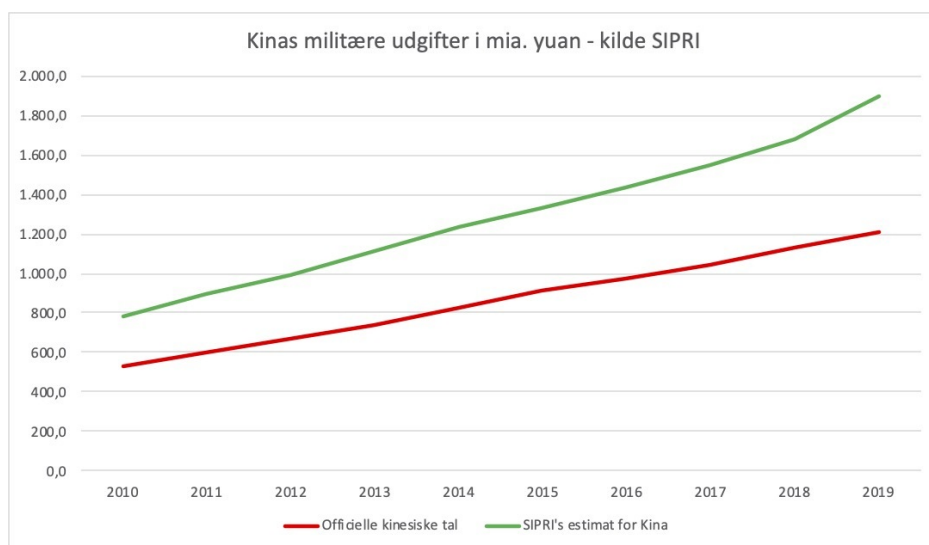
Den første meget store begrænsning for Kina for at blive til en stormagt er, at Kina er en stor landmagt. Hvis Kina på nogen måde skal kunne operere militært som en del af Kinas magtstruktur, og derved blive en reel stormagt eller supermagt, skal Kina udvikle en sig som en sømilitær og luftmilitær magt. Igennem de seneste 10 år er dette sket, og man har udviklet meget stærke kompetencer inden for såvel cyber som space.

I såvel amerikansk som kinesisk strategi arbejder man med begrebet "Command of the Sea" - på dansk søherredømme, som bygger på Alfred T. Mahans analyser af, hvordan England blev en stormagt ved at sikre sig søherredømmet og kontrollen over de vigtigste maritime knudepunkter (Choke Point), hvorved man kunne kontrollere den maritime søvej (Sea Lines of Communication, SLOC).[157] Mahans tanker om, hvordan man skaber en stormagt, påvirker Kina den dag i dag. Man kan med en vis bekymring se på, hvordan han på tilsvarende vis inspirerede den Japan i mellemkrigsårene..

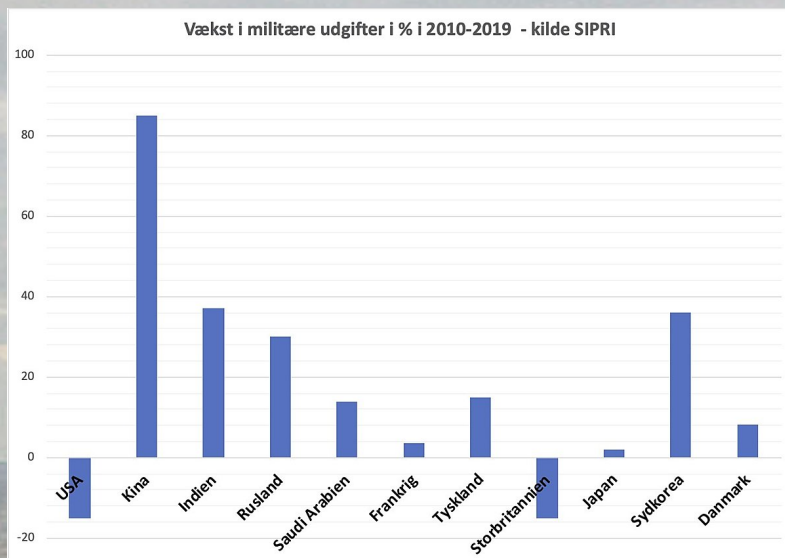
Kina har særligt udviklet sin flåde, og muligheden for at udvikle anti-access/area denial (A2/AD) kapaciteter. Samlet gør det, at USA og USA's allierede og partnere i Asien vil have svært ved at komme tæt på Kina og

svært ved at operere i de områder, de kommer ind i. Det betyder helt praktisk, at amerikanske forstærkninger eller forsvar af Taiwan eller på længere sigt Japan gøres svært.[159]

I bl.a. Japan er man bekymret for, at Kina i 2027 - i 100-året for skabelsen af Folkets Befrielseshær - i Asien vil opnå militær paritet med USA.[160] Kina har brugt meget store ressourcer på at udbygge særligt sin flåde, så den kan afvise den amerikanske flåde og fjerne dennes dominans. Der er blevet talt om Kinas mur til havs.[161]

Samlet set udgør det kinesiske forsvar en stigende udfordring for andre stater. Det skyldes i høj grad en lang række markante reformer igennem de sidste 30 år. Det betyder, at Kina i løbet af få år vil være en regional udfordrer af USA's militære magt i området.

USA har fortsat en meget stor militær magt, men denne skal spredes ud over hele verden. Det betyder, at den bliver for tynd, og her er forklaringen på, at USA i højere og højere grad overlader sine europæiske allierede i NATO til at håndtere

Europa – dvs. Rusland. USA må for at kunne matche Kina samle sin militære magt i Asien.

De økonomiske og demografiske udfordringer

Kina står over for en række økonomiske udfordringer. Man kan stå over for en reel og massiv gældskrise.[162] En gældskrise, der kombineres med andre økonomiske problemer så som problemerne med den kinesiske valuta Renminbi, der ikke fungerer efter markedsvilkår, og derved udgør en fælde for kinesisk økonomi.[163] På kort sigt er Kina det land i verden, der er kommet bedst ud af covid-19 økonomisk set, men det er ikke sikkert, at dette redder den kinesiske økonomi på længere sigt. Førende økonomer peger i langtidsstudier af magt og økonomi på, at der er en sammenhæng mellem udviklingen af civile rettigheder og muligheden for fortsat økonomisk vækst. Da Kina i kraft af kommunistpartiet begrænser de civile rettigheder, tyder det på, at Kina på længere sigt ikke kan vækste så stærkt, som vi har set de seneste 20 år.[164]

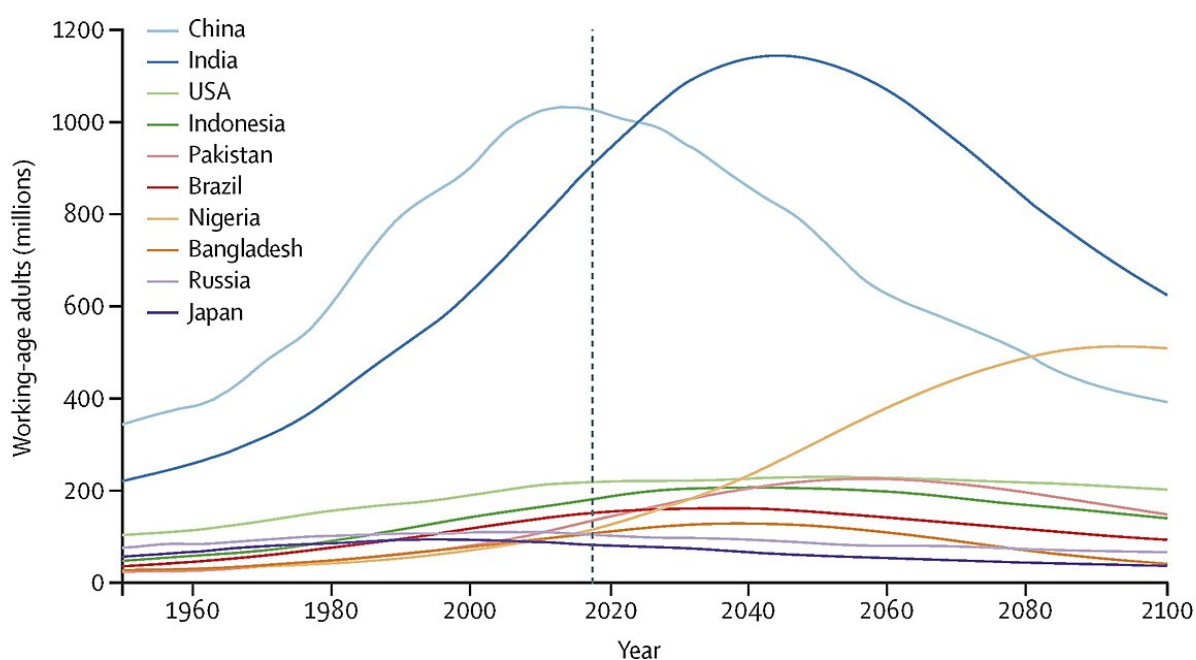
Kina har en stor vækst, men hvis Kina skal stabilisere sig økonomisk og kunne nå sine mål, så må der massive reformer til.[165] Det gælder f.eks. på pensionsområdet, hvor kvindelige arbejdere kan gå på pension som 50-årige, og kvindelige kontorfolk som 55-årige. De tilsvarende tal for mænd er 55 år og 60 år.[166] Reformen vil imidlertid nok ikke være tilstrækkeligt.

Kina står over for en række meget store problemer, som man ikke bare kan lave om på. Særligt har Kina det store problem, at Kinas befolkning er ved at blive gammel, og at dette forhold vil forstærkes i løbet af de næste årtier. De nyeste befolkningsstudier viser, at Kina over de næste 80 år vil toppe befolkningsmæssigt i 2024-2030 med 1,4 mia. indbyggere, men derefter falde til et sted imellem 700 og 750 mio. indbyggere.[167] Det vil betyde, at Kina i 2050 har en gammel befolkning. [168] Det betyder, at Kina i virkeligheden har et meget lille vindue åbent for at gøre noget internationalt.

Om få år må Kina bruge alle sine kræfter på den aldrende befolkning. Derfor kan man nu stille spørgsmål ved, om Kina rent faktisk kan blive den stormagt, som mange taler om.[169]

Kina står over et stort befolkningsproblem

Kinas befolkning er hurtigt aldrende, og vil i løbet af få årtier falde markant – og andelen af personer i den arbejdsduelige alder vil falde markant.

Det kommunistiske partis udfordringer

Det største problem for kommunistpartiet er nok den fortsatte massive korrupsion, og deraf afledt indsats imod korrupsion i Kina.[170] Det underminerer partiets legitimitet. Imidlertid har Xi Jinping sat hårdt ind på dette område. Xi Jinping har centraliseret magten omkring sig. Det har på samme tid gjort ham stærk og sat ham i en udsat position. Går det godt, så vil han blive rost og kunne fortsætte, men går det galt, peger pilen på ham og hans loyale støtter. Det næste skridt vil blive igangsættelse af politiske reformer og en inddragelse af andre end hans støtter.

Dernæst kommer paradoksalt nok den økonomiske vækst. Karl Marx analyserer, at når substrukturen i form af den økonomiske base ændredes, så måtte den politiske overbygning også ændre sig.[171] Den kinesiske løsning bliver ikke nødvendigvis den vestlige med en udbredelse af demokrati, men langt mere sandsynligt en kontinuerlig tilpasning af partiet og økonomien til et fælles hele.

Oppositionen i Kina og i Hong Kong møder en meget stærk og aggressiv kinesisk stat. Dette er bl.a. sket efter udbruddet af covid-19, hvor man har slået ned på kritik af styret.[177] Ligeledes bruger man lejre til uighurerne, og har sat massivt ind over for denne muslimske befolkningsgruppe.

[178] Der er en mærkbar nervøsitet i styret, som medfører denne hårde fremfærd. På nuværende tidspunkt er styret ikke truet, men som beskrevet oven for, må man snart overveje politiske reformer, der kombineres med økonomiske reformer, for at sikre befolkningens fortsatte markante opbakning.

Der er en vis skrøbelighed i det kommunistiske parti. Det har en lav organiseringsgrad, det er meget topstyret og centraliseret. Partiet er sårbart over for chok og overfor lokal uro og utilfredshed. En række politiske reguleringer i perioden 2014-2016 medførte hård kritik fra såvel erhvervsliv som regionalt politisk niveau. Den stærkt centraliserede politiske beslutningsproces gjorde, at man simpelt hen ikke forstod rækkevidden og konsekvensen af disse beslutninger.[174]

SoMe er til dels kontrolleret i Kina, og man har f.eks. slået ned og lukker for meget. F.eks. blev der slået ned på sammenligninger af Peter Plys og Xi Jinping.[175]

En delvis løsning for partiet på dele af dets problemer synes at være at fremme nationalisme. Den er vokset markant siden 2008.[176] Derved kommer partiet til ideologisk at legitimere sig ved at repræsentere nationen (civilisationen) Kina.

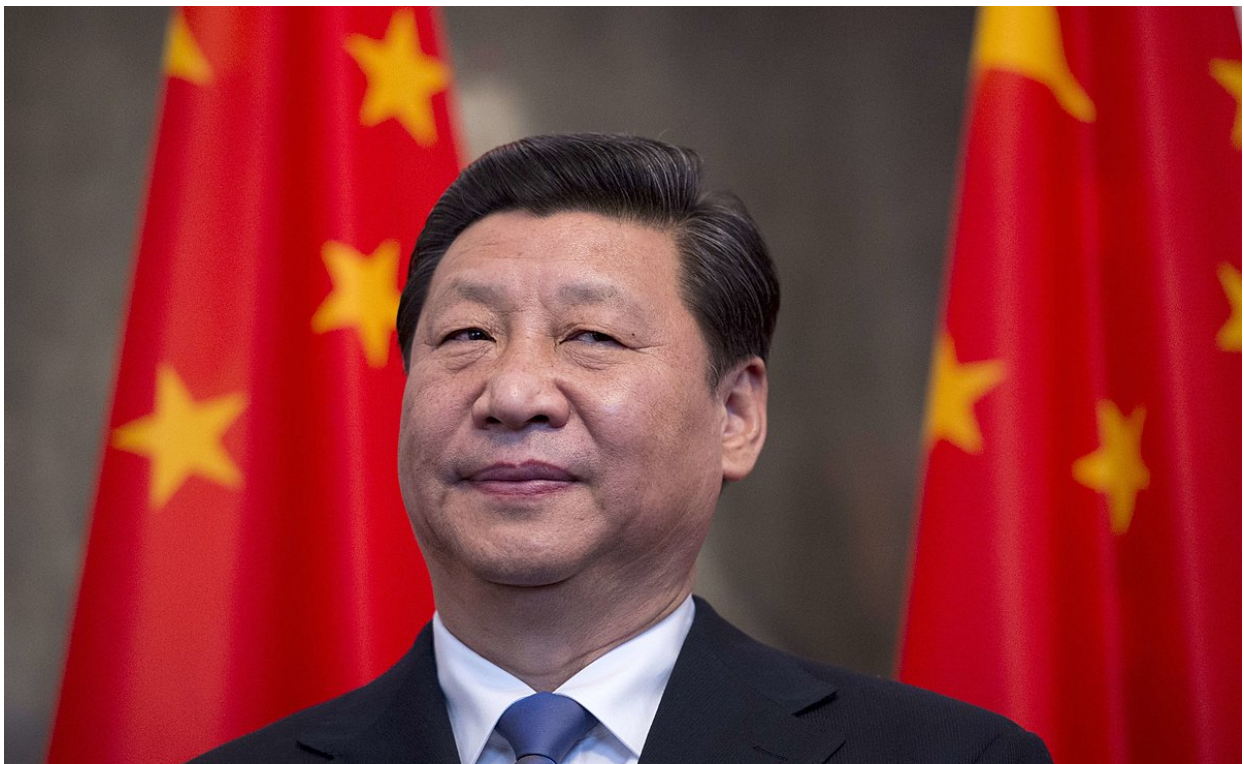
Der er en reel bekymring i Kina for en revolution fra bunden af, som kun kan imødekommes af massive politiske reformer fra toppen.[177] Partiet er udtryk for en manglende mulighed for diversitet. Man skal indordne sig partiet, hvilket på den ene side er en styrke, men hvis partiet ikke løser opgaverne tilfredsstillende, så vil denne styrke kunne blive til en svaghed.

Konklusion

Kina er en stormagt, der har gennemgået en imponerende økonomisk vækst siden 1990. På de klassiske parametre for en stormagt har Kina et stort territorium, en stor befolkning, adgang til ressourcer, en voldsomt øget økonomisk formåen, en politisk stabilitet og voksende militær styrke. Det har fået alarmklokkerne til at ringe i USA, der føler sig stærkt udfordret af Kina. Det har også igennem de seneste år - og nok accelereret af covid-19-krisen - fået såvel NATO som EU til at fokusere på Kina og se på Kina med andre øjne. Dette ser vi også i Danmark, hvor holdningen til Kina har forandret sig over de seneste år.

Magtforholdet mellem USA og Kina er dog fortsat skævt. På de fem stormagtsparametre er kun USA stærk på alle fem parametre, og Kina er udfordret på flere af disse parametre. USA er ganske enkelt langt stærkere, end Kina er. Imidlertid må man ikke negligere den kinesiske udvikling og ikke mindst de ambitioner om en kinesisk renæssance, som der ligger bag.

Xi Jinpings centralisering af magten hos ham og den forstærkede udvikling af Kina til en autoritær stat udgør også en risiko for ustabilitet. Succes vil naturligvis styrke partiet og særligt Xi Jinping, men ved fejl eller fiasko vil partiet og særligt Xi Jinping være meget udsat, da man ikke har nogen at sprede ulykkerne over på. Partiet og Xi Jinping står alene med ansvaret - og det er ikke altid rart.

Noter

- [1]<https://www.berlingske.dk/internationalt/kofod-vil-ikke-begrave-diplomatiet-for-at-faa-likes-paa-twitter-men>
- [2]Se f.eks. Graham Allison:Destined for War: Can America and China Escape Thucydides' Trap?(London, 2017) og Michael Pillsbury:The Hundred-Year Marathon - China's Secret Strategy to Replace America as the Global Superpower.(St. Martin's Griffin, USA, 2016).
- [3]Jacques, Martin:When China rules the World.(Penguin, London, 2012), s. 564.
- [4]Se artikler om konfucianisme i det moderne kinesiske samfund og verden i Fred Dallmayr & Zhao Tingyang:Contemporary Chinese Political Thoughts.Debate and Perspectives.(US, 2012)
- [5]Jacques, Martin:When China rules the World.(Penguin, London, 2012), s. 294.
- [6]Heilman, Sebastian: "Perspectives on Chinas political development" I Heilman, Sebastian (red.):China's Political System. (London, 2017), s. 401.
- [7]Friend, John M. & Thayer, Bradley A.:"The Rise of Han-Centrism and What It Means for International Politics".IStudies in Ethnicity and Nationalism: Vol. 17, No. 1, 2017)
- [8]Nedergaard, Peter:Kina.Politik, økonomi og samfund.(Systime, Aarhus, 2015), s. 8.
- [9]@alvinllum on twitter "Loving the country means to love the Chinese..."På Twitter den 23/2-2021 kl. 09:43(<https://twitter.com/alvinllum/status/1364133699457929218> tilgået 21/3-2021kl. 19:51)
- [10]National People's Congress (NPC) of the People's Republic of China:Constitution of the People's Republic of China
http://www.xinhuanet.com/english/download/Constitution_of_the_Communist_Party_of_China.pdf
- [11]Albert, Eleanor & Xu, Beina: "The Chinese Communist Party"Background, Council on Foreign Relations.
- [12]The Strait Times: "Having Chinese Communist Party membership is like having 'a diploma', 'opens doors'"11/10-20217
- [13]Heilmann, Sebastian & Lea Shih: "2.3 The Chinese Communist Party" Sebastian Heilmann (red.)China's political system(London, 2017), s. 62 ff.
- [14]Lam, Willy Wo-Lap:Chinese Politics in the Ear of Xi Jinping. Renaissance, Reform, or Retrogression. (Routledge, New York, 2015), s. 175.
- [15]Cheng Li:Chinese politics in the Xi Jinping Era. Reassessing Collective Leadership.Brooking Institute Press, Washington DC, 2016), s. 8
- [16]Lam, Willy Wo-Lap:Chinese Politics in the Ear of Xi Jinping. Renaissance, Reform, or Retrogression. (Routledge, New York, 2015), s 177.
- [17]Cheng Li:Chinese politics in the Xi Jinping Era. Reassessing Collective Leadership.Brooking Institute Press, Washington DC, 2016), s. 7.
- [18]Xi Jinping:Special Address by Chinese President Xi Jinping at the World Economic Forum Virtual Event of the Davos Agenda
- [19]National People's Congress (NPC) of the People's Republic of China:Constitution of the People's Republic of China
- [20]Dickson, J. Bruce:The Dictator's Dilemma.(Oxford University Press, UK, 2016), s. 266 ff.

- [21] Dickson, J. Bruce: *The Dictator's Dilemma*. (Oxford University Press, UK, 2016), s. 268.
- [22] Heurlin, Bertel: "Kinas sikkerhedspolitik overfor USA" i Bertel Heurlin (red): *Kinas Sikkerhedspolitik. Stabilitet og spændinger*. (Jurist- og økonomiforbundets Forlag, København, 2013), s. 157.
- [23] Brødsgaard, Kjeld Erik: *Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik*. (Hans Reitzels Forlag, København, 2019) s. 90 ff
- [24] Brown, Kerry: *China's Dream: The Culture of Chinese communism and the secret sources of its power*. (Polity, Cambridge, 2018), s. 6.
- [25] Yan, Xiaojun, and Jie Huang. "Navigating Unknown Waters: The Chinese Communist Party's New Presence in the Private Sector." *China Review* 17, no. 2 (2017): 37-63. (www.jstor.org/stable/44440170 downloaded 11/3-2021 kl. 16:13.)
- [26] Ma, Jun, and Xuan He. "The Chinese Communist Party's Integration Policy towards Private Business and Its Effectiveness: An Analysis of the Ninth National Survey of Chinese Private Enterprises." *Chinese Journal of Sociology* 4, no. 3 (July 2018): 422-49. doi:10.1177/2397002218782636.
- [27] Ip, Richard: "The risk of more Communist Party influence in Chinese firms."
- 281] McGregor, Richard: "How the state runs business in China"
- [29] Martina, Michael: "Exclusive: In China, the Party's push for influence inside foreign firms stirs fears"
- [30] Grigg, Angus: "No such thing as a private company in China: FIRB"
- [31] Brouwer, Joseph. *New United Front directive asserts party control over private sector*.
- [32] Fairbank, John King; Reichauer, Edwin O. & Craig, Albert: *East Asia. Tradition and Transformation*. (Harvard University, Boston, 1989) s. 962.
- [33] Brødsgaard, Kjeld Erik: *Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik*. (Hans Reitzels Forlag, København, 2019) s. 133.
- [34] Textor, C.: *Number of CCP officials punished for corruption in China 2009-2019, by punishment*.
- [35] Shambaugh, David (2020): "Future Challenges" i David Shambaugh: *China and the World* (Oxford, UK, 2020), s. 351
- [36] Yanjie Ban: *Guanxi, How China Works* (Polity Press, Cambridge, UK, 2018)
- [37] Cheng Li: *Chinese politics in the Xi Jinping Era. Reassessing Collective Leadership*. Brookings Institute Press, Washington DC, 2016), s. 207 ff.
- [38] Brødsgaard, Kjeld Erik: *Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik*. (Hans Reitzels Forlag, København, 2019) s. 98
- [39] Mattingly, Daniel C.: *The Art of Political Control in China*. (Cambridge University Press, Cambridge, 2020), s. 181.
- [40] CSIS: *Is China Succeeding at Eradicating Poverty?* (CSIS, China Power Project, USA)
- [41] The World Bank: *Regional aggregation using 2011 PPP and \$1.9/day poverty line*.
- [42] BBC: *China's Xi declares victory in ending extreme poverty*. [1] Acemoglu, Daron & Robinson, James A.: *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty*. (Profile Books, London, 2013), s. 440.
- [43] Acemoglu, Daron & Robinson, James A.: *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty*. (Profile Books, London, 2013), s. 440.
- [44] Dickson, J. Bruce: *The Dictator's Dilemma*. (Oxford University Press, UK, 2016), s. 265.
- [45] Mattingly, Daniel C.: *The Art of Political Control in China*. (Cambridge University Press, Cambridge, 2020), s. 189.

- [46]Jacques, Martin:When China rules the World.(Penguin, London, 2012), s. 562 ff.
- [47] Shambaugh, David (2020): "Future Challenges" i David Shambaugh:China and the World(Oxford, UK), s. 349
- [48]Bourgon, Francois:Inside the mind of Xi Jinping.(Hurst and Company, London, 2017), s. 34.
- [49]Shi-Kupfer, Kristian & Heilmann, Sebastian: "5.8 The potential of social unrest" i Sebastian Heilmann (red.)China's political system(London, 2017), s. 288.
- [50]Roth, Kenneth: "China's Global Threat to Human Rights."I Human Rights Watch:World Report 2020.
- [51]Se Tan, CK: "China spending puts domestic security ahead of defense" Glaser, Bonnie S; Funaiole, Matthew P. & Hart, Brian:Breaking Down China's 2020 Defense Budget& Tian, Nan & Su, Fei:A New Estimate of China's Military Expenditure& Zenz, Adrian: "China's Domestic Security Spending: An Analysis of Available Data".
- [52]European Union Chamber of Commerce in China:The Digital Hand. How China's Corporate Social Credit System Conditions Market Actors.(Kina, 2019), s. 2.
- [53]Nielsen, Bent: "Confucianism and the Intellectual Elite of Modern China"
- [54]CNA:War at the dinner table: Hong Kong families divided over protests.
- [55]Se Kung Fu-tse:Samlede Samtaler (Konfucius Samlede samtaler) Oversat og kommenteret af Bent Nielsen (Multivers, Danmark, 2020) for en dybere beskrivelse af Konfucius og konfucianisme.
- [56]Brødsgaard, Kjeld Erik:Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik.(Hans Reitzels Forlag, København, 2019), s. 35.
- [57]Kung Fu-tse:Samlede Samtaler (Konfucius Samlede samtaler) Oversat og kommenteret af Bent Nielsen (Multivers, Danmark, 2020), s. 92.
- [58]Koss, Daniel:Where the Party rules. The Rank and File of China's Communist State.(Cambridge University Press, UK, 2018), s. 314 f.
- [59]Mattingly, Daniel C.:The Art of Political Control in China.(Cambridge University Press, Cambridge, 2020), s. 181
- [60]Koss, Daniel:Where the Party rules. The Rank and File of China's Communist State.(Cambridge University Press, UK, 2018), s. 32 ff.
- [61]Jianying Zha: "China's Bizarre Program to Keep Activists in Check."
- [62]Wang, Maya:More Evidence of China's Horrific Abuses in Xinjiang. But Little Action Holding Beijing Accountable.
- [63]Kuo, Lily: "Death of 'barefoot lawyer' puts focus on China's treatment of political prisoners."
- [64]Melgard, Peter: "This Visualization Shows China's Jailed, Murdered And Missing Political Prisoners."
- [65]Dreyer, June Teufel:China's Political System. Modernization and Tradition.(Routledge, UK, 2019)s. 288
- [66]Dreyer, June Teufel:China's Political System. Modernization and Tradition.(Routledge, UK, 2019)s. 290 ff.
- [67]Zhou Lian: "The Debate in Contemporary Chinese Political Thought" i Fred Dallmayr & Zhao Tingyang:Contemporary Chinese Political Thoughts. Debate and Perspectives.(US, 2012), s. 27.
- [68]Cheng Li:The Power of Ideas. The Rising Influence of Thinkers and Think Tanks ind China.(World Scientific Publishing, Singapore, 2017), s. vii.
- [69]Dou, Eva: "Jailed for a Text: China's Censors Are Spying on Mobile Chat Groups."
- [70]PTI: "China's new defence law expands power of its military headed by Xi Jinping".
- [71]Yoshikazu Kato: "A conversation with Francis Fukyama."
- [72]Hsu, Jennifer: "Xi Jinping emerges stronger from Covid-19 outbreak"

- [73]Keyu Jin; Sheng, Andrew; Geng, Xiao & Roach, Stephen S.: Good President/Bad Emperor
- [74]"Critic of Xi Jinping's Coronavirus Response Under Investigation, Beijing Says" I Time den 8/4-2020
- [75]Hernández, Javier C.: "China Investigates Critic of Xi's Coronavirus Response"
- [76]Tager, James: "Amid Coronavirus Pandemic, Chinese Persecution of Critics Hasn't Stopped - It Has Worsened".
- [77]Weinland, Don: "China slowdown puts Xi in political bind. Coronavirus threatens Communist party's aim of widespread prosperity by end of 2020".
- [78]Brown, Kerry: What does China want? China's world. (I.B. Tauris, London, 2017), s. 3.
- [79]Han Fei Tzu: Basic writings. Oversat af Burton Watson. (Columbia University Press, New York, 1964/1996), s. 34.
- [80]Rocher, Sophie Boisseau du & Prisque, Emmanuel Dubois de: La Chine e(s)t le Monde. Essai sur la Sino-Mondialisation. (Odile Jacob, Paris, 2019), s. 93 ff.
- [81]Palmer, James: "Chinese Officials Can't Help Lying About the Wuhan Virus."
- [82]Se Edney, Kingsley: The Globalization of Chinese Propaganda: International Power and Domestic Political Cohesion (Palgrave Macmillan, London, 2014) eller Shambaugh, David: "China's Propaganda System: Institutions, Processes and Efficacy" i The China Journal (2007, 57, s. 25-58)
- [83]Mooney, Poul: "The Story Behind China's Tainted Milk Scandal"
- [84]For en forståelse af begrebet ansigt se denne klassiske artikel: Hsien Chin Hu: "The Chinese Concepts of 'Face.'" American Anthropologist, vol. 46, no. 1, 1944, s. 45-64.
- [85]Se Secretary of State, Office of the; The Policy Planning Staff: The Elements of the China Challenge. eller Mazarr, Michael J.; Casey, Abigail; Demus, Alyssa; Harold, Scott W.; Matthews, Luke J.; Beauchamp-Mustafaga, Nathan; Sladden, James: Hostile Social Manipulation Present Realities and Emerging Trends. (RAND, USA, 2019) s. 110 ff. eller Joske, Alex: The China Defence Universities Tracker (Australian Strategic Policy Institute, 2019).
- [86]Ofcom: Ofcom revokes CGTN's licence to broadcast in the UK. (Ofcom, UK, den 4/2-2021).
- [87]Brown, Kerry: China's Dream. The Culture of Chinese Communism and the Secret Sources of its Power. (Cambridge, 2018), s. 132.
- [88]Shambaugh, David (2020): "China's Long March to Global Power" i David Shambaugh: China and the World (Oxford, UK), s. 15 ff.
- [89]Xi Jinping: Speech at "The Road to Rejuvenation." (Beijing, Kina, 2012)
- [90]Ji Wenshun: "Ideological Conflict in Modern China" i Fred Dallmayr & Zhao Tingyang: Contemporary Chinese Political Thoughts. Debate and Perspectives. (US, 2012), s. 19
- [91]Omoruy, Ehizuelen Michael Mitchell: "China's march towards a moderately well-off society"
- [92]Xi Jinping: Speech at "The Road to Rejuvenation." (Beijing, Kina, 2012)
- [93]Xi Jinping: "Tale til amerikanske forretningsfolk Seattle september 2015".
- [94]Omoruy, Ehizuelen Michael Mitchell: "China's march towards a moderately well-off society"
- [95]Gobena, Lelise: The Implications Of "Tianxia" As A New World System.
- [96]Yang, Yi Edward: "China's Strategic Narratives in Global Governance Reform under Xi Jinping". (2021)
- [97]Xi Jinping: Transition to Innovation-Driven Growth. (2014).
- 98] Mokry, Sabine: Decoding Chinese concepts for the global order. How Chinese scholars rethink and shape foreign policy ideas. (Merics, China Monitor den 4/10-2018)

- [99]Tatlow, Didi Kirsten:China's cosmological Communism: a challenge to liberal democracies imperial philosophy meets Marxist orthodoxy in Beijing's global ambitions.(MERIC, China Reportden 18/7-2018)
- [100]Xu Jilin:The New Tianxia: Rebuilding China's Internal and External Order. (2015)
- [101]Ban Wang:Tianxia: Imperial Ambition or Cosmopolitanism?
- [102]Puranen, Matti: "All Under Heaven as one Family":Tianxiaist Ideology and the emerging Chinese Great Power" (2019)
- [103]Se Zhao Tinyang:Redefining a Philosophy for World Governance(Palgrave, London, 2019)
- [104]China Internet Information Center (China.org):Peaceful Liberation of Tibet.
- [105]Zhao Tinyang: "Rethinking Empire from the Chinese Concept "All-under-Heaven" i Callahan, William A.& Barabantseva, Elena (red):China Orders the World. Normative Soft Power and Foreign Policy.(Washington, 2011), s. 33.
- [106]Feng Zhang: "The rise of Chinese exceptionalism in international relations." IEuropean Journal of International Relations19(2)
- [107]Roth, Kenneth: "China's Global Threat to Human Rights."
- [108]Ho, Benjamin. "Understanding Chinese Exceptionalism: China's Rise, Its Goodness, and Greatness."
- [109]Peyrefitte, Alain:L'empire Immobile, Ou, Le Choc Des Mondes: Récit Historique.(Fayard, Paris, 1989).
- [110]Xi Jinping:Keynote speech at the World Economic Forum 2017
- [111]Koh King Kee:A community with shared future - China's vision of the new global order.(China Internet Information Center /China.org, den 28/1-2021)
- [112]You Yang & Li Shiyu: "70 years of diplomacy: Building a community with a shared future for mankind." I China Global Television Network, den 9/10-2019
- [113]Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18. October 2017."
- [114]Mitra,Devirupa: "Explained: Why India Joined the West to Object to a Phrase in the Final UN75 Declaration".
- [115]hMinistry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China:Study and Implement General Secretary Xi Jinping'sThought on Diplomacy in a Deep-going Way andKeep Writing New Chapters of Major-Country Diplomacy with Distinctive Chinese Features.17/-2017
- [116]Xi Jinping:The Governance of China(Shanghai Press, 2015).
- [117]Xi Jinping:Statement by H.E. Xi Jinping. President of the People's Republic of China. At the General Debate of the 75th Session of The United Nations General Assembly. Beijing, 22 September 2020.
- [118]Se f.eks. Babones, Salvatore: "Red Alert for China's pollution protesters. China wants people to care for the environment, one person at a time." eller BBC:China pollution: Colourful anti-smog protest in Beijing.
- [119]Yun Liu: "Voices of Protest Against Industrial Pollution in Hubei, China, During the 1970s and 1980s. Environment and History." IEnvironment and History2020.
- [120]Jianyu Zhang & Hu Qin:Why China is at the center of our climate strategy.(EDF Environmental Defense Fund)
- [121]Shunsuke Tabetac:China plans to phase out conventional gas-burning cars by 2035(NikkeiAsia, 27/10-2020).
- [122]White House, The:FACT SHEET: President Biden Takes Executive Actions to Tackle the Climate Crisis at Home and Abroad, Create Jobs, and Restore Scientific Integrity Across Federal Government.(2021)
- [123]Brødsgaard, Kjeld Erik:Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik.(Hans Reitzels Forlag, København, 2019), s. 153.

- [124] Heilmann, Sebastian: "6.19 Strengths, weaknesses and special Characteristics of Chinese policy making" I Sebastian Heilmann (red.)China's political system(London, 2017), s. 396.
- [125] Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18. October 2017".
- [126] Omoruy, Ehizuelen Michael Mitchell: "China's march towards a moderately well-off society"
- [127] Vincent, Danny:One day everyone will use China's digital currency.(BBC, Hong Kong den25/9-2020)
- [128] Chen Jia:Digital yuan gaining wider currency.(China Daily den 9/11-2020)
- [129] Tetsushi Takahashi: "Chinese Communist Party to mark 100th anniversary in isolation." I Nikkei Asia den 7/1-2021.
- [130] The Economist:The big target. A confident China seeks to insulate itself from the world. I The Economist den 13/3-2021.
- [131] Sciutto, Jim:The Shadow War. Inside Russia's and China's Secret Operations to Defeat America.(Harper, New York, 2019.
- [132] Commission on the Theft of American Intellectual Property, the:Update to the IP Commission Report
The Theft of American Intellectual Property: Reassessments of the Challenge and United States Policy.
(Washington, 2017)
- [133] Feigenbaum, Evan A.China's Techno-warriors: National Security and Strategic Competition from the Nuclear to the Information Age.(Stanford University Press. Californien, 2003) s. 141.
- [134] China Daily:China's 10 goals for 2025(U.å).
- [135] Kharpal, Arjun: "In battle with U.S., China to focus on 7 'frontier' technologies from chips to brain-computer fusion" I CNBC den 5/3-2021.
- [136] Jain, Romi. "China's Compliance with the WTO: A Critical Examination." (2016)
- [137] Williams, Robert:International law with Chinese characteristics: Beijing and the "rule based order".
(Brookings, USA, 2020)
- [138] Policy Department for External Relations Directorate General for External Policies of the Union:EU-China trade and investment relations in challenging times. (EU, 2020)
- [139] OECD:China's Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape. (OECD Publishing, Paris, 2018), s. 4 ff.
- [140] Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18. October 2017".
- [141] Xi Jinping:Work Together to Build the Silk Road Economic Belt and The 21st Century Maritime Silk Road.
(China Daily, Beijing, 16/5-2017)
- [142] Wang Yiwei:The Belt and Road: What Will China Offer the World in Its Rise(New World Press, Kina, 2016), s. 12.
- [143] Se f.eks. Macaes, Bruno:Belt and Road. A Chinese World Order.(Hurst, London, 2018) Ward, Jonathan D.T.:China's Vision of Victory.(Atlas, USA, 2019), s. 185 ff. Hamilton, Clive & Ohlberg, Mareike:Hidden Hand. Exposing how the Chinese Communist Party is reshaping the World. (One World, London, 2020), s. 3 ff.
- [144]Githaiga, Nancy & Burimaso, Alfred & Wang, Bing & Ahmed, Salum. : "The Belt and Road Initiative: Opportunities and Risks for Africa's Connectivity." IChina Quarterly of International Strategic Studies.Vol 05. Nr. 1, s. 117-141 (2019). Se også f.eks. Farooq, Muhammad Sabil; Tongkai, Yuan; Jiangang, Zhu & Feroze, Nazia: "Kenya and the 21st Century Maritime Silk Road. Implications for China-Africa Relations." IChina Quarterly of International Strategic Studies, Vol. 4, No. 3, s. 401-418. (2018)
- [145] Niba,William: "Will Kenya's Mombasa port be taken over by the Chinese?" (RFI, Paris, 15/1-2019) [1]Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18. October 2017".

- [146] Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18. October 2017".
- [147] Brady, Anne-Marie. "'Treat Insiders and Outsiders Differently': The Use and Control of Foreigners in the PRC." *The China Quarterly*, no. 164, 2000, s. 943-964
- [148] Mahbubani, Kishore: *Has China Won?* (Public Affairs, New York, 2020), s. 79 ff.
- [149] Permanent Court of Arbitration: *The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China)* (Den Hague, Nederlandene, 2013-1016)
- [150] Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China: *Chairman Mao Zedong's Theory on the Division of the Three World and the Strategy of Forming an Alliance Against an opponent.* (Beijing, u-å.)
- [151] Brookes, Peter: *Into Africa: China's Grab for Influence and Oil.* (Heritage Foundation, Washington DC, 2007)
- [152] Jian, Junbo & Frasher, Donata: "Neo-colonialism or De-colonialism? Chinas economic engagement in Africa and the implications for world order." *IAfrican Journal of Political Science and International Relations*.8. (2014).
- [153] Læs f.eks. Ogunrotifa, Ayodeji: "The Chinese in Africa: New Colonialism is not a New Deal." *IPula: Botswana Journal of African Studies*.Vol. 25, (2011) eller Antwi-Boateng, Osman: "New World Order Neo-Colonialism: A Contextual Comparison of Contemporary China and European Colonization in Africa." *IAfricology: The Journal of Pan African Studies*, vol.10, no.2, April 2017, s. 177 - 195.
- [154] Fairbank, John King; Reichauer, Edwin O. & Craig, Albert: *East Asia. Tradition and Transformation.* (Harvard University, Boston, 1989), s. 111 ff.
- [155] Brødsgaard, Kjeld Erik: *Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik.* (Hans Reitzels Forlag, København, 2019), s. 331.
- [156] *Global Times: CPC vows to grasp opportunities as China in major strategic devt period.* (Global Times, Kina den 29/10-2020)
- [157] Mahan, Alfred T.: *The Influence of Sea Power Upon History, 1660-1783.* (Dover Publication, New York, 1894/1987).
- [158] Toshi Yoshihara & Holmes, James R.: "Japanese Maritime Thought: If Not Mahan, Who?" *iNaval War College Review* (Annapolis, USA, Volume 59 Number 3 Summer 2006, s. 21 - 51), s. 27 ff.
- [159] Kelly, Terrence; Gompert, David C. & Long, Duncan: *Smarter Power, Stronger Partners, Volume I Exploiting U.S. Advantages to Prevent Aggression.* (RAND, USA, 2016), s. 74 ff.
- [160] *Japan Times: China eyes new goal of military parity with U.S. in Asia by 2027.* (Japan Times, Kyoto, 19/12-2020).
- [161] Cole, Bernard D.: *The Great Wall at Sea.* (Annapolis, USA, 2010).
- [162] Achim, Adina-Laura: "Is China's Debt Crisis A Ticking Time Bomb For Luxury?" (*Jing Daily*, New York, 18/1-2021) og Tiftik, Emre; Mahmood, Khadija & Gibbs, Sonja: *Global Debt Monitor Sharp spike in debt ratios.* (The Institute of International Finance, Washington DC, 16/7-2016).
- [163] Magnus, George: *Red Flags. Why Xi's China is in Jeopardy.* (Yale University Press, London, 2018), s. 5 ff.
- [164] Acemoglu, Daron & Robinson, James A.: *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty.* (Profile Books, London, 2013), s. 440 ff.
- [165] McHahon, Dinny: *China's Great Wall of Debt: Shadow Banks, Ghost Cities, Massive Loans, and the End of the Chinese Miracle.* (Houghton Mifflin Harcourt, 2018), s. 214.
- [166] Yao Yang: *China's bold new Five Year Plan.* (EastAsiaForum, 13/12-2020).
- [167] Vollset, Stein Emil; Goren, Emily; Yuan, Chun-Wei; Cao, Jackie; Smith, Amanda E.; Hsiao, Thomas (et.al) "Fertility, mortality, migration, and population scenarios for 195 countries and territories from 2017 to 2100: a forecasting analysis for the Global Burden of Disease Study."

Litteratur

Acemoglu, Daron & Robinson, James A.: Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty. (Profile Books, London, 2013).

Achim, Adina-Laura: "Is China's Debt Crisis A Ticking Time Bomb For Luxury?" (Jing Daily, New York,

18/1-2021) (<https://jingdaily.com/china-debt-crisis-disposable-income-luxury/> tilgået 12/3-2021 kl. 17:02)

Albert, Eleanor & Xu, Beina: "The Chinese Communist Party" Background, Council on Foreign Relations. (<https://www.cfr.org/backgrounder/chinese-communist-party> tilgået 29/4-2020 kl. 11.02)

Allison, Graham: Destined for War: Can America and China Escape Thucydides' Trap? (London, 2017).

@alvinllun on twitter "Loving the country means to love the Chinese..." På Twitter den 23/2-2021 kl. 09:43 (<https://twitter.com/alvinllun/status/1364133699457929218> tilgået 21/3-2021 kl. 19:51)

Antwi-Boateng, Osman: "New World Order Neo-Colonialism: A Contextual Comparison of Contemporary China and European Colonization in Africa." IAfricology: The Journal of Pan African Studies, vol.10, no.2, April 2017, s. 177 - 195.

Babones, Salvatore: "Red Alert for China's pollution protesters. China wants people to care for the environment, one person at a time." I Al Jazeera 20/2-2017 (<https://www.aljazeera.com/opinions/2017/2/20/red-alert-for-chinas-pollution-protesters/> tilgået 12/3-2021 kl. 13:42)

Ban Wang: Tianxia: Imperial Ambition or Cosmopolitanism? (The Asia Dialogue, University of Nottingham, UK den 5/10-2016) (<https://theasiadialogue.com/2016/10/05/tianxia-imperial-ambition-or-cosmopolitanism/> tilgået 12/3-2021 kl. 12:18)

BBC: China pollution: Colourful anti-smog protest in Beijing. I BBC News, China den 7/12-2015 (<https://www.bbc.com/news/av/world-asia-china-35024904> tilgået 12/3-2021 kl. 13:44)

BBC: China's Xi declares victory in ending extreme poverty. I BBC News, China den 25/2-2021 (<https://www.bbc.com/news/world-asia-china-56194622> tilgået 12/3-2021)

Bourgon, Francois: Inside the mind of Xi Jinping. (Hurst and Company, London, 2017).

Brady, Anne-Marie. "'Treat Insiders and Outsiders Differently': The Use and Control of Foreigners in the PRC." The China Quarterly, no. 164, 2000, s. 943-964.

Brookes, Peter: Into Africa: China's Grab for Influence and Oil. (Heritage Foundation, Washington DC, 2007) (<https://www.heritage.org/africa/report/africa-chinas-grab-influence-and-oil> tilgået 12/3-2021 kl. 15:59)

Brown, Kerry: What does China want? China's world. (I.B. Tauris, London, 2017).

Brown, Kerry:China's Dream: The Culture of Chinese communism and the secret sources of its power.(Polity, Cambridge, 2018)

Brouwer, Joseph.New United Front directive asserts party control over private sector.IChina Digital Times, 22/9-2020) <https://chinadigitaltimes.net/2020/09/new-united-front-directive-asserts-party-control-over-private-sector/>

Brødsgaard, Kjeld Erik:Kina i moderne tid. Samfund, økonomi og politik. (Hans Reitzels Forlag, København, 2019).

Callahan, William A.& Barabantseva, Elena (red):China Orders the World. Normative Soft Power and Foreign Policy.(Washington, 2011).

Chen Jia:Digital yuan gaining wider currency.(China Daily den 9/11-2020) (<http://global.chinadaily.com.cn/a/202011/09/WS5fa8b460a31024ad0ba8416f.html> tilgået den 12/3-2021 kl. 14:11)

Cheng Li:Chinese politics in the Xi Jinping Era. Reassessing Collective Leadership.Brooking Institute Press, Washington DC, 2016).

Cheng Li:The Power of Ideas. The Rising Influence of Thinkers and Think Tanks ind China. (World Scientific Publishing, Singapore, 2017).

China Daily:China's 10 goals for 2025(U.å.) (<https://multimedia.scmp.com/widgets/china/mic2025/>tilgået 12/3-2021 kl. 14:42)

China Internet Information Center (China.org):Peaceful Liberation of Tibet.(China.org / Xinhua den 05/22-2001) (<http://www.china.org.cn/english/13235.htm> tilgået den 12/3-2021kl. 12:28)

Commission on the Theft of American Intellectual Property, the:Update to the IP Commission Report

The Theft of American Intellectual Property: Reassessments of the Challenge and United States Policy.(Washington, 2017) (https://governmentip.com/wp-content/uploads/2020/06/IP_Commission_Report_Update_2017.pdf tilgået 12/3-2021kl. 14:35)

CNA:War at the dinner table: Hong Kong families divided over protests.Channel News Asia den 16/9-2019 (<https://www.channelnewsasia.com/news/asia/hong-kong-protests-families-divided-protesters-parents-11909720> tilgået den 12/3-2021 kl. 09:43)

Cole, Bernard D.:The Great Wall at Sea.(Annapolis, USA, 2010).

"Critic of Xi Jinping's Coronavirus Response Under Investigation, Beijing Says" I Time den 8/4-2020 (<https://time.com/5817234/china-beijing-coronavirus-investigation-ren-zhiqiang/>tilgået 29/4-2020 kl. 09.17 - kan ikke tilgås prøv same historie:<https://twnews.ch/us-news/critic-of-xi-jinping-s-coronavirus-response-under-investigation-beijing-says> tilgået 12/3-2021kl. 10:29)

CSIS:Is China Succeeding at Eradicating Poverty?(CSIS, China Power Project, USA) (<https://chinapower.csis.org/poverty/>tilgået 12/3-2021 kl. 08:55)

Dallmayr, Fred & Tingyang, Zhao:Contemporary Chinese Political Thoughts. Debate and Perspectives.(The University Press of Kentucky, USA, 2012).

Dou, Eva: "Jailed for a Text: China's Censors Are Spying on Mobile Chat Groups." | Wall Street Journal den 8/12-2017 (<https://www.wsj.com/articles/jailed-for-a-text-chinas-censors-are-spying-on-mobile-chat-groups-1512665007> tilgået den 12/3-2021 kl. 10:11)

Dickson, J. Bruce: *The Dictator's Dilemma*. (Oxford University Press, UK, 2016).

Dreyer, June Teufel: *China's Political System. Modernization and Tradition*. (Routledge, UK, 2019).

Eberstadt, Nicholas: "With Great Demographics Comes Great Power". På Global Coalition on Aging den 17. Juni 2019 (<https://globalcoalitiononaging.com/2019/06/17/with-great-demographics-comes-great-power/> tilgået 15/3-2021 kl. 09:40)

Edney, Kingsley: *The Globalization of Chinese Propaganda: International Power and Domestic Political Cohesion* (Palgrave Macmillan, London, 2014)

Europaparlamentet: "The impact of coronavirus on media freedom." (EU, Bruxelles, 2020) ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651905/EPRS_BRI\(2020\)651905_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651905/EPRS_BRI(2020)651905_EN.pdf) tilgået 15/3-2021 kl. 09:47)

European Union Chamber of Commerce in China: *The Digital Hand. How China's Corporate Social Credit System Conditions Market Actors*. (Kina, 2019).

Fairbank, John King; Reichauer, Edwin O. & Craig, Albert: *East Asia. Tradition and Transformation*. (Harvard University, Boston, 1989)

Fairbank, John K. & Goldman, Merle: *China a new History. A new enlarged edition*. (The Belknap Press of Harvard University Press, London, 2006)

Farooq, Muhammad Sabil; Tongkai, Yuan; Jiangang, Zhu & Feroze, Nazia: "Kenya and the 21st Century Maritime Silk Road. Implications for China-Africa Relations." | *China Quarterly of International Strategic Studies*, Vol. 4, No. 3, s. 401-418. (2018)

Feng Zhang: "The rise of Chinese exceptionalism in international relations." | *European Journal of International Relations* 19(2) s. 305-328,

Feigenbaum, Evan A. *China's Techno-warriors: National Security and Strategic Competition from the Nuclear to the Information Age*. (Stanford University Press. Californien, 2003).

Friend, John M. & Thayer, Bradley A.: "The Rise of Han-Centrism and What It Means for International Politics". | *Studies in Ethnicity and Nationalism*: Vol. 17, No. 1, 2017) s. 91 - 114. (<https://www.gwern.net/docs/sociology/2017-friend.pdf> tilgået 21/3-2021 kl. 19:02)

Githaiga, Nancy & Burimaso, Alfred & Wang, Bing & Ahmed, Salum. : "The Belt and Road Initiative: Opportunities and Risks for Africa's Connectivity." | *China Quarterly of International Strategic Studies*. Vol 05. Nr. 1, s. 117-141 (2019)

Glaser, Bonnie S; Funaiole, Matthew P. & Hart, Brian: *Breaking Down China's 2020 Defense Budget*. På CSIS den 22/5-2020 (<https://www.csis.org/analysis/breaking-down-chinas-2020-defense-budget> tilgået 12/3-2021 kl. 09:16)

Global Times: *CPC vows to grasp opportunities as China in major strategic devt period*. (Global Times, Kina den 29/10-2020) (<https://www.globaltimes.cn/content/1205085.shtml> tilgået 12/3-2021 kl. 16:14)

Gobena, Lelise: The Implications Of "Tianxia" As A New World System. (USC US China Institute, den 4/12-2008) (<https://china.usc.edu/implications-tianxia-new-world-system> tilgået 12/3-2021 kl. 11:53)

Grigg, Angus: "No such thing as a private company in China: FIRB" I Financial Review den 16/1-2019 (<https://www.afr.com/policy/foreign-affairs/no-such-thing-as-a-private-company-in-china-firb-20190116-h1a4ut> tilgået 12/3-2021 kl. 08:32).

Hamilton, Clive & Ohlberg, Mareike: Hidden Hand. Exposing how the Chinese Communist Party is reshaping the World. (One World, London, 2020).

Han Fei Tzu: Basic writings. Oversat af Burton Watson. (Columbia University Press, New York, 1964/1996).

Heilman, Sebastian (red.): China's Political System. (MERICS, London, 2017).

Hernández, Javier C.: "China Investigates Critic of Xi's Coronavirus Response" I The New York Times den 7/4-2020 (<https://www.nytimes.com/2020/04/07/world/asia/china-tycoon-coronavirus.html> tilgået 12/3-2021 kl. 10:31)

Heurlin, Bertel: "Kinas sikkerhedspolitik overfor USA" i Bertel Heurlin (red.): Kinas Sikkerhedspolitik. Stabilitet og spændinger". (Jurist- og økonomforbundets Forlag, København, 2013).

Ho, Benjamin: "Understanding Chinese Exceptionalism: China's Rise, Its Goodness, and Greatness." I Alternatives: Global, Local, Political, vol. 39, no. 3, 2014, s. 164-176. (www.jstor.org/stable/24569474 tilgået 22/2-2021).

Holodny, Elena: "China's demographic future has a big problem" I Insider den 5/12-2016 (<https://www.businessinsider.com/changes-to-working-age-population-around-the-globe-2016-12?r=US&IR=T> tilgået 15/3-2021).

Hsien Chin Hu: "The Chinese Concepts of 'Face.'" American Anthropologist, vol. 46, no. 1, 1944, s. 45-64.

Hsu, Jennifer: "Xi Jinping emerges stronger from Covid-19 outbreak" The Interpreter, 6. April 2020 (<https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/xi-jinping-emerges-stronger-covid-19-outbreak> tilgået den 29/4-2020 kl. 10:07)

Ip, Richard: "The risk of more Communist Party influence in Chinese firms." I Ejiinsight den 20/12-2018 (<https://www.ejinsight.com/eji/article/id/2019824/20181220-the-risk-of-more-communist-party-influence-in-chinese-firms> tilgået 12/3-2021)

Jacques, Martin: When China rules the World. (Penguin, London, 2012).

Jain, Romi. "China's Compliance with the WTO: A Critical Examination." I Indian Journal of Asian Affairs 29, no. 1/2 (2016), s. 57-84. (<http://www.jstor.org/stable/44123129> tilgået 30/1-2021)

Japan Times: China eyes new goal of military parity with U.S. in Asia by 2027. (Japan Times, Kyoto, 19/12-2020) (<https://www.japantimes.co.jp/news/2020/12/19/asia-pacific/china-us-military-asia/> tilgået 12/3-2021 kl. 16:55).

Jian, Junbo & Frasher, Donata: "Neo-colonialism or De-colonialism? Chinas economic engagement in Africa and the implications for world order." IAfrican Journal of Political Science and International Relations.8. (2014), s. 185-201.

Jiaying Zha: "China's Bizarre Program to Keep Activists in Check."IThe New Yorkerden 17/12-2018 (<https://www.newyorker.com/magazine/2018/12/24/chinas-bizarre-program-to-keep-activists-in-check> tilgået den 12/3-2021 kl. 09:53)

Jianyu Zhang & Hu Qin:Why China is at the center of our climate strategy.(EDF Environmental Defense Fund) (<https://www.edf.org/climate/why-china-center-our-climate-strategy> tilgået 12/3-2021kl. 13:56)

Ji Wenshun: "Ideological Conflict in Modern China" i Fred Dallmayr & Zhao Tingyang:Contemporary Chinese Political Thoughts. Debate and Perspectives.(US, 2012)

Joske, Alex:The China Defence Universities Tracker(Australian Strategic Policy Institute, 2019) (<https://www.aspi.org.au/report/china-defence-universities-tracker> tilgået 12/3-2021kl. 11.05)

Jun Ma, and Xuan He. "The Chinese Communist Party's Integration Policy towards Private Business and Its Effectiveness: An Analysis of the Ninth National Survey of Chinese Private Enterprises."Chinese Journal of Sociology 4, no. 3(July 2018), s 422-49. (<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2397002218782636> tilgået 12/3-2021kl. 15:18)

Kelly, Terrence ; Gompert, David C. & Long, Duncan:Smarter Power, Stronger Partners, Volume I Exploiting U.S. Advantages to Prevent Aggression.(RAND, USA, 2016) (https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR1359.html tilgået 12/3-2021kl. 16:50)

Keyu Jin; Sheng, Andrew; Xiao Geng & Roach, Stephen S.:Good President/Bad Emperor?! Project Syndicate den 6/4-2018 (<https://www.project-syndicate.org/bigpicture/good-president-bad-emperor?barrier=accesspaylog>tilgået den 12/3-2021 kl. 10:24)

Kharpal, Arjun: "In battle with U.S., China to focus on 7 'frontier' technologies from chips to brain-computer fusion" I CNBC den 5/3-2021.(<https://www.cnbc.com/2021/03/05/china-to-focus-on-frontier-tech-from-chips-to-quantum-computing.html> tilgået 17/3-2021kl. 10:40)

Koh King Kee:A community with shared future - China's vision of the new global order.(China Internet Information Center /China.org, den 28/1-2021) (http://www.china.org.cn/opinion/2021-01/28/content_77165072.htm tilgået 12/3-2021kl. 13:11)

Koss, Daniel:Where the Party rules. The Rank and File of China's Communist State.(Cambridge University Press, UK, 2018).

Kung Fu-tse:Samlede Samtaler (Konfucius Samlede samtaler) Oversat og kommenteret af Bent Nielsen (Multivers, Danmark, 2020)

Kuo, Lily: "Death of 'barefoot lawyer' puts focus on China's treatment of political prisoners."IThe Guardianden 15/7-2019 (<https://www.theguardian.com/world/2019/jul/15/death-of-barefoot-lawyer-puts-focus-on-chinas-treatment-of-political-prisoners> tilgået 12/3-2021kl. 09:58)

Lam, Willy Wo-Lap:Chinese Politics in the Ear of Xi Jinping. Renaissance, Reform, or Retrogression.(Routledge, New York, 2015).

Macaes, Bruno:Belt and Road. A Chinese World Order.(Hurst, London, 2018).

Magnus, George:Red Flags. Why Xi's China is in Jeopardy.(Yale University Press, London, 2018).

Mahan, Alfred T.:The Influence of Sea Power Upon History, 1660-1783. (Dover Publication, New York, 1894/1987).

Mahbubani, Kishore:Has China Won?(Public Affairs, New York, 2020).

Martina, Michael: "Exclusive: In China, the Party's push for influence inside foreign firms stirs fears"Reuters,24.August 2017 (<https://www.reuters.com/article/us-china-congress-companies/exclusive-in-china-the-partys-push-for-influence-inside-foreign-firms-stirs-fears-idUSKCN1B40JU>tilgået den 29/4-2020 kl. 11.48)

Marx, Karl:A Contribution to the Critique of Political Economy(London, 1859) (læs forordet, der kan hentes her<https://www.marxists.org/archive/marx/works/1859/critique-pol-economy/preface.htm>tilgået 15/3-2021 kl. 09:44)

Mattingly, Daniel C.:The Art of Political Control in China.(Cambridge University Press, Cambridge, 2020).

Mazarr , Michael J.; Casey, Abigail; Demus, Alyssa; Harold, Scott W.;Matthews, Luke J.; Beauchamp-Mustafaga, Nathan; Sladden, James:Hostile Social Manipulation Present Realities and Emerging Trends.(RAND, USA, 2019) (https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR2700/RR2713/RAND_RR2713.pdf tilgået 12/3-2021kl. 10:59)

McDonell, Stephen:Why China censors banned Winnie the Pooh.I BBC News, Beijing den 17/7-2017. (<https://www.bbc.com/news/blogs-china-blog-40627855> tilgået 15/3-2021kl. 11:45)

McHahon, Dinny:China's Great Wall of Debt: Shadow Banks, Ghost Cities, Massive Loans, and the End of the Chinese Miracle. (Houghton Mifflin Harcourt, 2018)

McGregor, Richard: "How the state runs business in China" IThe Guardianden 25/7-2019 (<https://www.theguardian.com/world/2019/jul/25/china-business-xi-jinping-communist-party-state-private-enterprise-huawei> tilgået 12/3-2021kl. 08.19)

Melgard, Peter: "This Visualization Shows China's Jailed, Murdered And Missing Political Prisoners."IHuffington Postden 17/3-2017 (https://www.huffpost.com/entry/political-prisoners-china-database_n_589a1d83e4b09bd304be3300 tilgået 12/3-2021kl. 10:02)

Millward, James & Peterson, Dahlia: "China's system of oppression in Xinjiang: How it developed and how to curb it." IGlobal China: Global governance and normsSeptember 2020. Brookings, Washington, 2020) (https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2020/09/FP_20200914_china_oppression_xinjiang_millward_peterson.pdf tilgået 15/3-2021kl.11:42)

Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China:Chairman Mao Zedong's Theory on the Division of the Three World and the Strategy of Forming an Alliance Against an opponent. (Beijing, u-å.) (https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/ziliao_665539/3602_665543/3604_665547/t18008.shtml tilgået 12/3-2021kl. 15:56)

.Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China:Study and Implement General Secretary Xi Jinping'sThought on Diplomacy in a Deep-going Way andKeep Writing New Chapters of Major-Country Diplomacy with Distinctive Chinese Features.17/-2017 (https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/zyjh_665391/t1478497.shtml tilgået 21/3-2021kl. 19:20)

Mitra,Devirupa: "Explained: Why India Joined the West to Object to a Phrase in the Final UN75 Declaration" IThe Wire den 30/6-2020 (<https://thewire.in/world/explained-un75-declaration-xi-jinping-phrase-india-object> tilgået 12/3-2021kl. 13:21)

Mokry, Sabine:Decoding Chinese concepts for the global order. How Chinese scholars rethink and shape foreign policy ideas.(Merics, China Monitor den 4/10-2018) (<https://merics.org/en/report/decoding-chinese-concepts-global-order> tilgået 12/3-2021kl. 12:06)

Mooney, Poul: "The Story Behind China's Tainted Milk Scandal" I USNews den 9/10-2008. (<https://www.usnews.com/news/world/articles/2008/10/09/the-story-behind-chinas-tainted-milk-scandal> tilgået 12/3-2021 kl. 10:41)

Nan Tian & Fei Su:A New Estimate of China's Military Expenditure.(SIPRI, Stockholm, 2021) (<https://www.sipri.org/publications/2021/other-publications/new-estimate-chinas-military-expenditure> tilgået 12/3-2021 kl. 09:18)

National People's Congress (NPC) of the People's Republic of China:Constitution of the People's Republic of China

<http://www.npc.gov.cn/englishnpc/constitution2019/201911/1f65146fb6104dd3a2793875d19b5b29.shtml>

Nedergaard, Peter:Kina. Politik, økonomi og samfund.(Systeme, Aarhus, 2015).

Niba,William: "Will Kenya's Mombasa port be taken over by the Chinese?"(RFI, Paris, 15/1-2019) (<https://www.rfi.fr/en/africa/20190114-kenya-mombasa-port-china-debt-default> tilgået 12/3-2021kl 15:42)

Nielsen, Bent: "Confucianism and the Intellectual Elite of Modern China" IThe Cross-Cultural Thinkers, 2020, nr. 4.(Kina, 2020), s. 73-78. (http://47.251.51.219/preview/4/Confucianism_and_the_Intellectual_Elite_of_Modern_China.pdf?_v=1596618394tilgået 12/3-2021 kl. 09:34)

OECD:China's Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape. (OECD Publishing, Paris, 2018) (<https://www.oecd.org/finance/Chinas-Belt-and-Road-Initiative-in-the-global-trade-investment-and-finance-landscape.pdf> tilgået 12/3-2021kl. 15:07)

Ofcom:Ofcom revokes CGTN's licence to broadcast in the UK.(Ofcom, UK, den 4/2-2021) (<https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/media/media-releases/2021/ofcom-revokes-cgtn-licence-to-broadcast-in-uk> tilgået 12/3-2021kl. 11:02)

Omoruy, Ehizuelen Michael Mitchell: " China's march towards a moderately well-off society" IChina Dailyden 16/3-2018 (<http://www.chinadaily.com.cn/a/201803/16/WS5aab21d6a3106e7dcc142020.html> tilgået 12/3-2021kl. 11:22)

.Ogunrotifa, Ayodeji: "The Chinese in Africa: New Colonialism is not a New Deal." IPula: Botswana Journal of African Studies.Vol. 25, (2011).

Palmer, James: "Chinese Officials Can't Help Lying About the Wuhan Virus."IForeign Policyden 3/2-2020 (<https://foreignpolicy.com/2020/02/03/wuhan-coronavirus-coverup-lies-chinese-officials-xi-jinping/>tilgået 12/3-2021 kl. 10:38)

Permanent Court of Arbitration:The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China) (Den Hague, Nederlandene, 2013-1016) (<https://pca-cpa.org/en/cases/7/>tilgået 12/3-2021 kl. 15:52)

Peyrefitte, Alain:L'empire Immobilier, Ou, Le Choc Des Mondes: Récit Historique.(Fayard, Paris, 1989).

Pillsbury, Michael:The Hundred-Year Marathon - China's Secret Strategy to Replace America as the Global Superpower.(St. Martin's Griffin, USA, 2016).

Policy Department for External Relations Directorate General for External Policies of the Union:EU-China trade and investment relations in challenging times.(EU, 2020) ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/603492/EXPO_STU\(2020\)603492_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/603492/EXPO_STU(2020)603492_EN.pdf)tilgået 12/3-2021 kl. 15:04)

PTI: "China's new defence law expands power of its military headed by Xi Jinping". IThe Indian Expressden 4/1-2021 (<https://indianexpress.com/article/world/china-defence-law-xi-jinping-7131390/>tilgået 12/3-2021 kl. 10:14).

Puranen, Matti: "All Under Heaven as one Family":Tianxiaist Ideology and the emerging Chinese Great Power" IJournal of China and International RelationsVol. 7, No. 1 (2019), s. 44-61.

Rocher, Sophie Boisseau du & Prisque, Emmanuel Dubois de:La Chine e(s)t le Monde. Essai sur la Sino-Mondialisation.(Odile Jacob, Paris, 2019),

Roth, Kenneth: "China's Global Threat to Human Rights."I Human Rights Watch:World Report 2020.(<https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/global#>tilgået 12/3-2021).

Sciutto, Jim:The Shadow War. Inside Russia's and China's Secret Operations to Defeat America. (Harper, New York, 2019).

Secretary of State, Office of the; The Policy Planning Staff:The Elements of the China Challenge. (Washington DC, 2020) (<https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/11/20-02832-Elements-of-China-Challenge-508.pdf> tilgået 12/3-2021kl. 10:54)

Shambaugh, David:China and the World(Oxford, UK, 2020).

Shambaugh, David: "China's Propaganda System: Institutions, Processes and Efficacy" iThe China Journal(2007, 57, s. 25-58).

Shunsuke Tabetac:China plans to phase out conventional gas-burning cars by 2035(NikkeiAsia, 27/10-2020) (<https://asia.nikkei.com/Business/Automobiles/China-plans-to-phase-out-conventional-gas-burning-cars-by-2035>tilgået 12/3-2021 kl. 13:57)

Tager, James: "Amid Coronavirus Pandemic, Chinese Persecution of Critics Hasn't Stopped - It Has Worsened" IThe Diplomat"15.April 2020. (<https://thediplomat.com/2020/04/amid-coronavirus-pandemic-chinese-persecution-of-critics-hasnt-stopped-it-has-worsened/>tilgået 29/4-2020)

Tan, CK: "China spending puts domestic security ahead of defense" I NikkeiAsia den 14/3-2018 (<https://asia.nikkei.com/Spotlight/China-People-s-Congress-2018/China-spending-puts-domestic-security-ahead-of-defense> tilgået 12/3-2021kl. 09:11)

Tatlow, Didi Kirsten:China's cosmological Communism: a challenge to liberal democracies Imperial philosophy meets Marxist orthodoxy in Beijing's global ambitions.(MERIC, China Reportden 18/7-2018) (<https://merics.org/en/report/chinas-cosmological-communism-challenge-liberal-democracies> tilgået 12/3-2021kl. 12:09)

Tetsushi Takahashi: "Chinese Communist Party to mark 100th anniversary in isolation."I Nikkei Asia den7/1-2021. (<https://asia.nikkei.com/Spotlight/Comment/Chinese-Communist-Party-to-mark-100th-anniversary-in-isolation> tilgået 12/3-2021kl. 14:20)

Textor, C.:Number of CCP officials punished for corruption in China 2009-2019, by punishment. (Statista,<https://www.statista.com/statistics/250149/number-of-chinese-communist-party-ccp-officials-punished-for-currupcion-in-china/>tilgået 12/3-2021).

The Economist: The big target. A confident China seeks to insulate itself from the world.I The Economist den 13/3-2021. (<https://www.economist.com/china/2021/03/13/a-confident-china-seeks-to-insulate-itself-from-the-world> tilgået 17/3-2021kl. 10:30)

Tiftik, Emre; Mahmood, Khadija &Gibbs, Sonja:Global Debt Monitor Sharp spike in debt ratios. (The Institute of International Finance, Washington DC, 16/7-2016) (https://www.iif.com/Portals/0/Files/content/Research/Global%20Debt%20Monitor_July2020.pdftilgået 12/3-2021 kl. 17:08)

The Strait Times: "Having Chinese Communist Party membership is like having 'a diploma', 'opens doors'"11/10-20217 (<https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/having-chinese-communist-party-membership-is-like-having-a-diploma-and-opens-doors> tilgået 11/3-2021 kl. 15.06)

Toshi Yoshihara & Holmes, James R.: "Japanese Maritime Thought: If Not Mahan, Who?" iNaval War College Review(Annapolis, USA, Volume 59 Number 3 Summer 2006, s. 21 - 51).

Vincent, Danny:One day everyone will use China's digital currency.(BBC, Hong Kong den25/9-2020) (<https://www.bbc.com/news/business-54261382> tilgået 12/3-2021kl. 14:09).

Vollset, Stein Emil;Goren, Emily; Yuan, Chun-Wei; Cao, Jackie; Smith, Amanda E.; Hsiao, Thomas (et.al)"Fertility, mortality, migration, and population scenarios for 195 countries and territories from 2017 to 2100: a forecasting analysis for the Global Burden of Disease Study."IThe LancetVolume 396, Issue 10258, s. 1285-1306, 17. Oktober, 2020. ([https://www.thelancet.com/article/S0140-6736\(20\)30677-2/fulltext](https://www.thelancet.com/article/S0140-6736(20)30677-2/fulltext) tilgået 15/3-2021kl. 09:34).

Wang, Maya:More Evidence of China's Horrific Abuses in Xinjiang. But Little Action Holding Beijing Accountable.(Human Rights Watch, den 20/2-2020) (<https://www.hrw.org/news/2020/02/20/more-evidence-chinas-horrific-abuses-xinjiang> tilgået den 12/3-2021kl. 09:56)

Wang Yiwei:The Belt and Road: What Will China Offer the World in Its Rise(New World Press, Kina, 2016).

Ward, Jonathan D.T.:China's Vision of Victory.(Atlas, USA, 2019)

Weinland, Don: "China slowdown puts Xi in political bind. Coronavirus threatens Communist party's aim of widespread prosperity by end of 2020" IFinancial Timesden 28.April 2020 (<https://www.ft.com/content/344a1ae2-6a05-4a42-878b-77c789a99488> tilgået den 29/4kl. 12.49)

White House, The:FACT SHEET: President Biden Takes Executive Actions to Tackle the Climate Crisis at Home and Abroad, Create Jobs, and Restore Scientific Integrity Across Federal Government.(The White House, Washington, den 27/1-2021) (<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/01/27/fact-sheet-president-biden-takes-executive-actions-to-tackle-the-climate-crisis-at-home-and-abroad-create-jobs-and-restore-scientific-integrity-across-federal-government/>tilgået 12/3-201 kl. 14:04)

Williams, Robert:International law with Chinese characteristics: Beijing and the "rule based order".(Brookings, USA, 2020) (https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2020/10/FP_20201012_international_law_china_williams.pdf tilgået 12/3-2021kl. 14:59)

Winther, Lene: " Kofod vil »ikke begrave diplomatiet for at få likes på Twitter«. Men på ét vigtigt punkt vil han ikke følge USAs kontante linje." IBerlingske7/2-2021 (<https://www.berlingske.dk/internationalt/kofod-vil-ikke-begrave-diplomatiet-for-at-faa-likes-paa-twitter-men> tilgået 11/3-2021kl. 12.59)

World Bank, The:Regional aggregation using 2011 PPP and \$1.9/day poverty line. (<http://iresearch.worldbank.org/PovcalNet/povDuplicateWB.aspx#>tilgået 12/3-2021 kl. 08:57)

Xi Jinping:Speech at "The Road to Rejuvenation.(Beijing, Kina, 2012/14) (Oversat og gengivet af Rogier Creemers hjemmesideChina Copyright and Media) (<https://chinacopyrightandmedia.wordpress.com/2012/11/29/speech-at-the-road-to-rejuvenation/>tilgået 12/3-2021 kl.11:13)

Xi Jinping:Transition to Innovation-Driven Growth.(Indgår i tale til speech at the 17th General Assembly of the Members of the Chinese Academy of Sciences and the 12th General Assembly of the Members of the Chinese Academy of Engineering 9/6-2014) (Gengivet fra Xi JinpingThe Governance of China2014) (http://en.qsttheory.cn/2020-10/28/c_554061.htm tilgået 12/3-2021kl. 12:02)

Xi Jinping: "Tale til amerikanske forretningsfolk Seattle september 2015".("Full Text from President Xi Jinping's Speech" gengivet af The National Committee on United States-China Relations, Inc., 2015) (<https://www.ncuscr.org/content/full-text-president-xi-jinpings-speech>tilgået 12/3-2021 kl. 11:48)

Xi Jinping:The Governance of China(Shanghai Press, 2015).

Xi Jinping:Keynote speech at the World Economic Forum 2017(The State Council Information Office The Peoples Republic of China, 6/4-2017) (http://www.china.org.cn/node_7247529/content_40569136.htm tilgået 12/3-2021 kl. 13:06)

Xi Jinping:Work Together to Build the Silk Road Economic Belt and The 21st Century Maritime Silk Road.(China Daily, Beijing, 16/5-2017) (<https://govt.chinadaily.com.cn/s/201705/16/WS5c0627d4498eefb3fe46e12e/work-together-to-build-the-silk-road-economic-belt-and-the-21st-century-maritime-silk-road.html> tilgået 12/3-2021kl. 15:11).

Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18.October 2017". (Gengivet af China Daily) (<http://www.chinadaily.com.cn/china/19thcpcnationalcongress/2017>

Xi Jinping: "Report at 19th CPC National Congress 18.October 2017". (Gengivet af China Daily) (http://www.chinadaily.com.cn/china/19thcpcnationalcongress/2017-11/04/content_34115212.htm tilgået 12/3-2021kl. 13:18)

Xi Jinping:Statement by H.E. Xi Jinping. President of the People's Republic of China. At the General Debate of the 75th Session of The United Nations General Assembly.Beijing, 22 September 2020. (Gengivet af China Daily d. 23/9-2020) (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202009/23/WS5f6a640ba31024ad0ba7b1e7.html>tilgået 12/3-2021 kl. 13:38)

Xi Jinping:Special Address by Chinese President Xi Jinping at the World Economic Forum Virtual Event of the Davos Agendagengivet i XinhuaNet den 25/1-2021 (http://www.xinhuanet.com/english/2021-01/25/c_139696610.htm tilgået 11/3-2021kl. 15:25).

Xiaojun Yan & Jie Huang: "Navigating Unknown Waters: The Chinese Communist Party's New Presence in the Private Sector."China Review17, no. 2 (2017): 37-63. (www.jstor.org/stable/44440170 tilgået 11/3-2021 kl. 16:13.)

Xu Jilin:The New Tianxia: Rebuilding China's Internal and External Order.(2015, oversat og bragt påReading the China Dreamaf McConaghy, Mark; Xiaobing, Tang &Ownby, David) (<https://www.readingthechinadream.com/xu-jilin-the-new-tianxia.html> tilgået 12/3-2021kl. 12:14)

Yang Jiechi:Study and Implement General Secretary Xi Jinping's Thought on Diplomacy in a Deep-going Way and Keep Writing New Chapters of Major-Country Diplomacy with Distinctive Chinese Features.Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China den 17/7-2017. (https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/zyjh_665391/t1478497.shtml tilgået 12/3-2021 kl. 13:25)

Yun Liu: "Voices of Protest Against Industrial Pollution in Hubei, China, During the 1970s and 1980s. Environment and History." IEnvironment and History2020. (https://www.researchgate.net/publication/342101465_Voices_of_Protest_Against_Industrial_Pollution_in_Hubei tilgået 12/3-2021kl. 13:49)

Yanjie Bian:Guanxi, How China Works(Polity Press, Cambridge, UK, 2018).

Yao Yang:China's bold new Five Year Plan.(EastAsiaForum, 13/12-2020) (<https://www.eastasiaforum.org/2020/12/13/chinas-bold-new-five-year-plan/>tilgået 15/3-2021)

Yi Edward Yang: "China's Strategic Narratives in Global Governance Reform under Xi Jinping". IJournal of Contemporary China. Volume 30, 2021 - Issue 128, s. 99-313.

Yoshikazu Kato: "A conversation with Francis Fukuyama."Asia Global Institute (Hong Kong) den 25/3-2019 (<https://www.asiaglobalinstitute.hku.hk/news-post/conversation-dr-francis-fukuyama> tilgået den 12/3-2021kl. 10:18)

You Yang & Li Shiyu: "70 years of diplomacy: Building a community with a shared future for mankind."I China Global Television Network, den 9/10-2019 (<https://news.cgtn.com/news/2019-10-09/Building-a-community-with-a-shared-future-for-mankind-KvC7xyQf3G/index.html> tilgået 12/3-2021kl 13:15)

Zenz, Adrian: "China's Domestic Security Spending: An Analysis of Available Data" IChina Brief Volume: 18 Issue: 4(The Jamestown Foundation, USA, 2018).

.Zhao Tingyang: "Rethinking Empire from the Chinese Concept "All-under-Heaven" i Callahan, William A.& Barabantseva, Elena (red):China Orders the World. Normative Soft Power and Foreign Policy.(Washington, 2011)

Zhao Tingyang:Redefining a Philosophy for World Governance(Palgrave, London, 2019)

Zheng, William: "China's Communist Party warns cadres it's on the corruption warpath."I South China Morning Post den 9/1-2021.

(<https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3118389/chinas-communist-party-warns-cadres-its-corruption-warpath> tilgået 15/3-2021kl. 09:42)

Zhou Lian: "The Debate in Contemporary Chinese Political Thought" i Fred Dallmayr & Zhao Tingyang:Contemporary Chinese Political Thoughts. Debate and Perspectives.(US, 2012).

Illustrationer

Forside Xi Jinping. Johannes Eisele/AFP/Ritzau Scanpix

Side 3. Johannes Eisele/AFP/Ritzau Scanpix

Side 9. Formand Mao. Public domæn

([https://da.wikipedia.org/wiki/Mao_Zedong#/media/Fil:Mao_Zedong_1959_\(cropped\).jpg](https://da.wikipedia.org/wiki/Mao_Zedong#/media/Fil:Mao_Zedong_1959_(cropped).jpg))

Side 11. Jack Ma Yun. Foundations World Economic Forum - Enabling eCommerce: Small Enterprises, Global Players.

Side 13. Wang Fuman. Weibo.

Side 14. Reagan og Gorbatsjov. White House Photographic Office - National Archives and Records Administration ARC Identifier 198588, courtesy Ronald Reagan Presidential Library: Source

URL:<http://www.reagan.utexas.edu/archives/photographs/large/c44071-15a.jpg>

Side 16. Hong Kong. Wikipedia / Studio Incendo

Side 17. Konfucius.<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Konfuzius-1770.jpg>

Side 18. Xi Jinping på plakat. By 美国之音- <http://www.voachinese.com/content/china-military-reform-20150902/2943270.html>, Public

Domain, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=42866573>

Side 20. Nicollo Machiavelli. Santi di Tito, Public domain, via Wikimedia Commons.

Side 20. Han Fei Zu. Public domain, via Wikimedia Commons.

Side 23. Første

Opiumskrig. https://visualizingcultures.mit.edu/opium_wars_01/ow1_gallery/pages/1841_0792_ne

Side 24. Andel af BNP. Bygger på Angus Maddisson: Contours of the World Economy, 1 - 2030 AD. (Oxford University Press, UK, 2007) samt oplysninger fra Statista.

Side 25. National Museum of China, Tiananmen Square, Beijing, China. Purple Images, iStock.

Side 26. Red entrance gate opening to the forbidden city in Beijing - China. Hung_Chung_Chih, iStock.

Side 27. China Alert. moloTavani, iStock.

Side 29. Zhao Tingyang. Chinese Academy of Social Sciences (CASS), Renmin University of China.

Illustrationer

Side 30. Xi Jinping. World Economic Forum.

Side 34. Jubilæumslogo 70 år for magtovertagelsen. State Council Information Office

(https://en.wikipedia.org/wiki/70th_anniversary_of_the_People%27s_Republic_of_China#/media/F

Side 35. Made in China. Bet_Noire, iStock.

Side 37. Chinese cargo containers on map of Europe. vchal, iStock.

Side 38. Den nye Silkevej. Atlantsammenslutningen.

Side 41. Forbidden city Beijing China. ChengYang, iStock.

Side 43. Udviklingen i Kinas eksport. Kilde: Harvard Atlas <https://atlas.cid.harvard.edu>

Side 44. Great Power Competition stock photo. Lukas Bittner, iStock.

Side 46. USS George Washington (CVN_73) Carrier_Strike_Group. US Navy. [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:US_Navy_031130-N-3653A-002_USS_George_Washington_\(CVN_73\)_Carrier_Strike_Group_formation_sails_in_the_Atlantic_C](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:US_Navy_031130-N-3653A-002_USS_George_Washington_(CVN_73)_Carrier_Strike_Group_formation_sails_in_the_Atlantic_C)

Side 46. Vækst i militære udgifter. SIPRI https://www.sipri.org/sites/default/files/2020-04/fs_2020_04_milex_0_0.pdf

Side 48. Populations udvikling i henhold til Vollsett i The Lancet. [https://www.thelancet.com/article/S0140-6736\(20\)30677-2/fulltext](https://www.thelancet.com/article/S0140-6736(20)30677-2/fulltext)

Side 49. China flag flying from a sandcastle on a beautiful beach stock photo. Henfaes, iStock.

Side 50. Internet in China concept. AlexLMX, iStock.

Side 51 Forside Xi Jinping. Johannes Eisele/AFP/Ritzau Scanpix

Lars Bangert Struwe

Lars Bangert Struwe er generalsekretær i Atlantsammenslutningen.

Han er ph.d. i historie, og er cand. mag i historie og statskundskab. Lars har studeret japansk og asiatisk historie på Københavns Universitet.

Har en ledelses- og forskningsbaggrund fra Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Rigsarkivet og Københavns Universitet. Har arbejdet med og undervist i strategi, ledelse, international politik og sikkerhedspolitik igennem 20 år.

Atlantsammenslutningen, 2016,
generalsekretær.

Forsvarsministeriet, 2014-2016
Strategisk Policyplanlægningskontor og
Udviklingssekretariatet, fungerende
kontorchef og specialkonsulent.

**Center for Militære Studier, 2008 -
2014**

Rigsarkivet, 1997 – 2008.

Forsvarskommandoen: 1998 - 2000
Skribent på bogen *Ved forenede kræfter.*
Forsvarets øverste militære ledelse.
*Forsvarschefembedet og forsvarets
udvikling 1950-2000.*

Støt Atlantsammenslutningen

Atlantsammenslutningen er en sikkerhedspolitisk tænketank, der med en forskningstilgang har til opgave at oplyse danskerne om sikkerheds-, forsvars- og udenrigspolitik.

Atlantsammenslutningen har i 70 år lagt stor vægt på det internationale samarbejde, det transatlantiske forhold og NATO.

Atlantsammenslutningen støttes af en årlig finanslovsbevilling via Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet og modtager privat støtte.

Vi har brug for flere midler til at yde en større og endnu bedre indsats.

Atlantsammenslutningen Roskildevej 28A 2000 Frederiksberg C Tlf. 3059 1944 Mail: atlant@atlant.dk

Gå ind og støt os - kontakt os på lars@atlant.dk

www.atlant.dk